Notulen van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Barneveld gehouden op 8 november 2023

Aanwezig zijn de raadsleden:

de heer A.S. van Amerongen	mevrouw E. de Man-Rosbergen
mevrouw E.C. van den Berg	mevrouw A.R. van der Meer
mevrouw M.H. Blankenburgh-in 't Anker	de heer E. Pladdet
de heer T. den Boon	de heer J. van Schaik
de heer T.N. Bos	de heer J.M. Schipper
de heer G.W. Boswijk	de heer H. Smit
de heer H. Buitenhuis	mevrouw M.B.A. Tamaela
de heer A. Flier	de heer J. van der Tang
de heer W. Hazeleger	de heer J. Top
de heer G.H. Kevelam	de heer J.A. van den Top
de heer W.A. Knapen	mevrouw N. van Veen
de heer L. de Knegt	de heer S.P. Velt
de heer C.W. de Kool	de heer D.G. de Vries
mevrouw D. de Kwant-van Lagen	de heer H.W. Wiesenekker
mevrouw I.C. Lether	de heer E. Wijnne
de heer F.J. van der Lubbe	mevrouw J.A.G.M. van den Wildenberg

Voorzitter	:	de heer J. van der Tak, burgemeester
Griffier	:	mevrouw M. Bongers, ad interim
De collegeleden	:	mevrouw J. de Heer- Verheij, de heer W. Oosterwijk, mevrouw M.H.J. Pluimers-Foeken en de heer B. Wijnne
Gemeentesecretaris	:	de heer W. Wieringa
Afwezig	:	de heer A.W. Korevaar
Verslag	:	mevrouw M.J. Strijbos-Vermeulen

---

2 Meningsvorming

2.a Ontwerp Programmabegroting 2024

1e Termijn fracties
De voorzitter geeft de fractievoorzitters de gelegenheid voor een reactie in 1e termijn, daarbij kunnen moties en amendementen worden ingediend.

De heer Van der Lubbe voert het woord namens de fractie van Pro'98 en vervangt de heer Korevaar.
'Voorzitter,
Bij een dergelijke begroting kijkt een gemeenteraad eerst even terug om vervolgens vooruit te kijken. Dus ik begin met een stukje reflectie op twee jaar begrotingscyclus met het huidige college. Ik doe dit aan de hand van een sheet.
Het begon in 2022 rooskleurig: 'Een solide verhaal voor de lange termijn'. Op een klein foutje na verder geen zorgen, aldus de wethouder afgelopen januari. Al ziet hij het liefst een verlaging van de schuldpositie.
Een paar maanden later blijkt onze financiële positie 'een mega uitdaging' te zijn. Geen paniek, wel urgentie, alles is bespreekbaar en niets is heilig, aldus de wethouder Financiën.

Maar gelukkig zijn we inmiddels weer drie maanden verder en mogen de schulden weer verder oplopen van dit college en is er alle tijd om 'de financiën voor de toekomst houdbaarder te maken.' U ziet, ik heb een grafiek gemaakt van de rooskleurigheid van de begroting. Er vallen twee dingen op:
1. De wethouder is bij deze begroting, in tegenstelling tot de presentatie van eerdere financiële stukken, niet meer naar buiten gelopen voor de foto. Er staat alleen nog maar een ei. Wellicht was het slechter weer dan voorspeld.
2. Als deze trend doorzet, is de verwachting voor 2024 niet heel zonnig. Maar niets zo veranderlijk als het weer, behalve dan de voorspellingen van onze wethouder Financiën.
Terug naar de avond van de Kadernota van juni. Er werd een verdwaasde felicitatie uitgedeeld, maar feestelijk konden we de sfeer niet noemen. Een gedeelte van deze raad had zijn afkeuring uitgesproken over de voorgelegde Kadernota, een stuk dat de opmaat vormde voor dat wat wij vanavond met elkaar bespreken.
De belangrijkste kritiek was toen dat het college de raad onvoldoende in positie bracht om keuzes te maken. Het ontbrak aan beleidskeuzes, bezuinigingskeuzes en/of lastenverzwaringen. Pro'98 zei toen: 'Wij missen een college dat denkt in kansen en durft bij te sturen' en 'In tijden van grote opgaven komt dit college niet verder dan de conclusie dat het uitvoeren van reeds bestaand beleid uit vorige raadsperiodes een heel fijn kader is.' Het moet worden gezegd, van het bijsturen hebben we onlangs wel wat voorbeelden gezien, zoals bij de Oranjevereniging en het Streefbeeld en Toetsingskader Landelijk Gebied 2040. Het verloop van beide pogingen had misschien nog niet direct de gewenste uitwerking, maar we hebben voorzichtige stapjes gezien.
Wij doen vanavond een poging om de Programmabegroting te controleren vanuit de context van de Kadernota van afgelopen juni. De theorie leert dat bij een magere kadernota ook een magere begroting hoort. En, noem het een lichtpuntje, grote beleidskeuzes hebben wij niet teruggevonden in deze begroting. Zoals het college in de commissie opnieuw stelde, is de gemeente nog steeds bezig met het afmaken van het werk waaraan we begonnen zijn. En dan komen we eigenlijk wel bij de rode draad in deze begroting. Keuzes maken hoeft ook nu nog niet, ondanks de alarmistische woorden begin juni, maar het komt steeds een beetje dichterbij, misschien wel in de komende kadernota.
En op die beweging sorteert deze begroting voor. Het is momenteel nog niet Barneveld Groeit, maar het Gemeentehuis Groeit. Waar we een organisatielaag hebben zien verdwijnen in een reorganisatie die begon in 2021, komt er in opeenvolgende begrotingen weer van alles terug. De burgemeester krijgt opnieuw een strateeg in zijn kabinet, de gemeentesecretaris een interne communicatiespecialist. En zo wordt het fundament gelegd voor wat door het concernteam een ***strategisch team*** *wordt genoemd.*
En vinden wij deze verzwaring van de organisatie erg? Nee, dat niet per se. Want ervaringen uit het recente verleden leren ons dat strategie de kurk is waar de zaak op drijft. En na een langdurige reorganisatie kunnen wat verfrissende, strategische inzichten best behulpzaam zijn. Ook kan voor de samenhang binnen het college wat strategisch vernuft best helpen.
Wat wij echter wel bezwaarlijk vinden, is dat de raad steeds minder keuzes lijkt te maken. Beleidsstukken, visiedocumenten; de raadsagenda halen ze maar zelden. Onlangs kwam er nog eentje tot in de commissie, maar door de weerstand vanaf de tribune hield het daar op.
Onze begroting telt slechts vier programma's. De programma's 1 en 3 zijn samen al goed voor €133 miljoen van de totale €180 miljoen op onze begroting. Vanavond wordt ons gevraagd om die programma's te autoriseren. Dat betekent zoveel als: binnen Programma 1 krijgt het college de ruimte om naar eigen inzicht te schuiven met €66 miljoen. Zolang het maar binnen het programma blijft, heeft het college de raad niet nodig.
Het is een beeld dat niet alleen in de begroting te zien is, ook in commissies komen veel zinnen voor als 'u ziet het binnenkort in het MIP staan', 'In het MIP kunt u bijsturen' of 'het past binnen de bestaande beleidskaders, dus wij hoeven u als raad niet om instemming te vragen' . Dit zijn terugkerende soundbytes. Zo lijkt het bijna alsof de raad 50,5 week aan het wachten is op de 1,5 week dat hij iets van zijn eigen begroting mag vinden.
Om deze onbalans te repareren, welke is ontstaan door het bijstellen van onze financiële verordening in 2022, stellen wij per ***amendement 12 voor om het autorisatieniveau op programmaniveau te***

***houden**, maar zolang het aantal programma's nog niet is uitgebreid, bij wijzigingen op productniveau deze te melden in de tussenrapportage. Dit is een werkwijze die ook in het jaar 2023 werd toegepast en die wij dus in 2024 nog steeds willen toepassen. Op die manier houdt de raad grip op het gemeentelijke huishoudboekje.*
*Wij zien de ontwikkeling van het Meerjaren Investering Plan (MIP) en we snappen het nut als het gaat om de lange termijn ontwikkeling. Maar, geacht college, deze raad is geen betaalde klankbordgroep. Het college bereidt keuzes voor, de raad bepaalt welke kant de gemeente op beweegt. In die geest hoort de ambtelijke organisatie te werken; op uitvoerend, maar zeker op strategisch niveau. Daarom stellen wij samen met Burger Initiatief en het CDA in **amendement 14*** **Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bespreken** *een aantal wijzigingen van keuzes voor om onderwerpen wel of juist niet in de raad te bespreken.'*

De heer Top vraagt om een toelichting op waarom juist deze onderwerpen erin staan.
De heer Van der Lubbe vraagt of mevrouw Van den Berg of één van de andere indieners dit punt later mag toelichten en de heer Top gaat hiermee akkoord.

De heer Van der Lubbe vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
*'Ook deze begroting is een soort momentopname. De wereld om ons heen staat niet stil. Wij verwachten van het college dat als er projecten zijn die na vanavond en dus in de komende maanden tot een afronding komen in de voorbereiding, denk aan de ontwikkeling van extra padelbanen op de tennisclub of gesprekken rondom de sporthal in Kootwijkerbroek, het college dan met een **financieel voorstel naar ons als raad komt**. Ook als het nog niet is opgenomen in het Uitvoeringsplan dat we als raad vanavond vaststellen. Hij ontvangt graag een toezegging op dit punt.*
*Om vanuit de kernwaarden van Pro'98 deze begroting nog te versterken op de thema's sociaal, groen en inclusieve samenleving hebben wij nog een aantal zaken die we hier bij de raad willen neerleggen. In de begroting wordt geld beschikbaar gemaakt voor **Visit Regio Barneveld.** Wij hebben eerder aan het college gevraagd om deze organisatie in bestuurlijke zin te versterken, te verversen en te verduidelijken. Wij willen dat opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap gescheiden worden. Dit moet zichtbaar zijn in de bestuursstructuur van deze organisatie. Wij vragen het college hier om een toezegging.*
*In deze begroting spreken we over **economie en circulaire economie.** Wij denken dat dit één verhaal moet zijn in de toekomst, want in 2050 moet onze economie circulair zijn. Graag een toezegging dat we in de Kadernota 2025 met één verhaal op de economie gaan werken en circulariteit niet langer een paragraaf in het hoofdstuk Klimaat is.*
*Wij zien bij organisaties die werken met vrijwilligers dat het lastig is om vertrouwenspersonen aan te trekken. Binnen een professionele vrijwilligersorganisatie is het onhandig om daarvoor bijvoorbeeld een oud-bestuurslid te vragen. Daarbij is een vertrouwenspersoon tegenwoordig ook vaak geaccrediteerd om deze rol in te vervullen. Wij willen graag dat de gemeente de mogelijkheid biedt om vrijwilligersorganisaties te helpen hierbij door of een externe vertrouwenspersoon naar voren te schuiven óf een eigen vertrouwenspersoon daarvoor op te leiden. Pro'98 dient hiervoor **motie 17 Vertrouwenspersoon vrijwilligersorganisaties** in.'*

De heer Kevelam laat weten dat Lokaal Belang de motie een goed idee vindt. Het college vindt dit ook een goed idee, in Sport- en Beweegakkoord II is dit idee opgenomen: het verkennen van de mogelijkheid voor een gezamenlijke vertrouwenspersoon. Hij vraagt wat de motie toevoegt aan het in het Sport- en Beweegakkoord opgenomen gedeelte.
Dit gedeelte is de heer Van der Lubbe niet bekend. Het is er echter nog niet. Pro'98 heeft hierover gesproken met bijvoorbeeld Welzijn Barneveld. De fractie heeft van veel verenigingen gehoord dat zij hierop wachten. Het lijkt hem goed dit nogmaals onder de aandacht te brengen. Als het college antwoordt dat het dit gaat doen, ermee gaat starten en Welzijn Barneveld erbij wil betrekken, dan kan de motie ingetrokken worden.

De heer Top vraagt of de verenigingen hier behoefte aan hebben. Ook informeert hij naar de kosten en naar waar Pro'98 hiervoor dekking ziet.
De heer Van der Lubbe bevestigt dat de fractie van een aantal verenigingen, zeker drie, heeft vernomen dat zij hiermee worstelen en er behoefte aan hebben. De fractie heeft hierover gesproken met Welzijn Barneveld omdat dit wellicht een mooie aanvulling zou zijn, ook zij waren hier enthousiast over. Er zijn meer enthousiaste reacties en zojuist kwam naar voren dat het punt al in een akkoord is opgenomen.
In reactie op de vraag over de dekking antwoordt hij dat dit open is gelaten in de motie en dat eerst aan het college wordt gevraagd hoe het dit wil invullen. Dat kan op meerdere manieren: of het helpen bij het opleiden van een eigen vertrouwenspersoon of zelf een vertrouwenspersoon aanbieden. Er wordt nog een BUIG-budget vastgesteld, er is volgens hem nog wat geld over. Als het college met een goed plan komt, kan de raad dat vaststellen.

De heer De Vries deelt mee dat het CDA het een mooi voorstel vindt om verenigingen die dit niet aankunnen te steunen. Het mooiste zou zijn als verenigingen dit zelf kunnen doen. Als dit niet mogelijk is, kan de motie een oplossing zijn. Hij vraagt zich af of het handig is om dit bij een overheid neer te leggen, een gemeente waarbij een ambtenaar die taak op zich neemt. Dat is verstatelijken. Zou het niet goed zijn om dit als gemeente juist bij een organisatie neer te leggen?
De heer Van der Lubbe licht toe dat Pro'98 voorstelt om het bij bijvoorbeeld Welzijn Barneveld neer te leggen, dat is meer geschikt dan de gemeente zelf. Juist bij kleinere verenigingen is het fijn als één vertrouwenspersoon meerdere verenigingen kan helpen.

De heer De Kool wijst erop dat het onderbrengen van de functie van een vertrouwenspersoon bij Welzijn Barneveld beslag legt op de uitvoeringscapaciteit van de gemeente. In de markt zijn professionele partijen die dergelijke diensten aanbieden. Hij vraagt of het niet beter zou zijn om hiervan gebruik te maken in plaats van beslag te leggen op de capaciteit van Welzijn Barneveld.
Het lijkt de heer Van der Lubbe goed dat het college onderzoekt wat handig is. De professionele partijen zullen waarschijnlijk geld kosten en verenigingen hebben dat niet zomaar liggen. De capaciteit van Welzijn Barneveld zou hiervoor kunnen worden uitgebreid als de gemeente er extra geld voor geeft.
De heer De Kool wijst erop dat partijen deze diensten al aanbieden voor €200 per jaar. Het lijkt hem goed dat het college dit onderzoekt.
De heer Van der Lubbe heeft de motie niet paraat, maar meent dat er iets dergelijks in staat verwoord. Pro'98 vraagt nog niet om geld om dit op een bepaalde manier te regelen en wil het college hierin een zekere vrijheid geven.

De heer Van der Lubbe vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'*Wij willen de incidentele middelen voor het Poultry Expertise Centre (PEC) na 2024 laten vervallen. Wij zijn van mening dat de pluimveesector inmiddels prima in staat is om een dergelijke voorziening zelf te financieren. Het verwondert ons dat het Calf Expertise Centre (CEC) inmiddels ook al onderdeel van de begroting blijkt te zijn geworden. In de Programmabegroting van 2023 werd nog gesteld onderzoek te gaan doen naar een verbreding van het PEC met het CEC, daar was Pro'98 toen ook al tegen. Over resultaten van dat onderzoek hebben wij geen informatie ontvangen, misschien heeft de fractie dat gemist. Wij vinden dat sectorspecifieke ondersteuning voor commerciële partijen en brancheverenigingen niet tot de kerntaak van de gemeente behoren. Daarom dienen we* ***amendement 22*** **Beëindiging subsidie PEC en CEC in**.'

De heer Bos laat weten dat de VVD zich kan vinden in de strekking van de motie. De gemeente zou geen verantwoordelijkheid in deze moeten nemen. De andere kant van de medaille is dat de sector in de gemeente Barneveld wel erg groot is als het gaat om kalveren en pluimveebedrijven. Dat heeft alles te maken met de leefbaarheid van het platteland. Hij informeert of het in dat kader niet verstandig is om dit wel te doen en te kijken hoe het op een nette manier begeleid kan worden.

De heer Van der Lubbe laat weten dat zijn fractie het hier niet mee eens is. Er is al heel veel geld gestopt in het PEC.

De heer Van der Lubbe vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'De fractie diende eerder een motie in voor een speelplek in het centrum van Barneveld. In de commissie is hierover gesproken. Omdat die speeltuin er nog niet is, lijkt het Pro'98 verstandig om hier een inclusieve speelplek te realiseren. Er valt niet veel te evalueren, daar hoeven we dus niet op te wachten. Hiermee moet aan de slag worden gegaan, eventueel met één van de partners. De fractie dient ***motie 16 Inclusief spelen*** *in.*
Met Lokaal Belang dient Pro'98 ***motie 15 Doen van rioolwateronderzoek*** *in. Zo kan goed in kaart worden gebracht wat de drugsproblematiek in onze gemeente is. Arjen Korevaar vond gisteren wat ampullen in zijn tuin, dat was GHB heeft hij zich laten vertellen.'*

De heer Bos meent dat de motie overbodig is omdat het waterschap dit monitort. Wellicht kunnen de gegevens opgevraagd worden in Apeldoorn.
De heer Van der Lubbe heeft de gegevens niet gezien. Tien jaar geleden speelde dit in Nijkerk, moedige moeders brachten dit naar voren. In Barneveld werd hier ook over gesproken, maar er is niets gedaan. Men dacht dat het in Barneveld niet zo erg speelde. Maar het speelt wel degelijk in Barneveld. Het is handig hier goede cijfers over te hebben en te weten waar men over spreekt.
De heer De Kool heeft een aantal van dergelijke onderzoeken gelezen en stelt dat ze tot generieke inzichten leiden. Het geeft niet een beeld van de omvang van het gebruik van middelen in de gemeente. Het zegt met name iets over hoe de cijfers van een gemeente zich verhouden tot die van andere gemeenten. Hij vraagt zich af wat het onderzoek oplevert als het gaat om inzichten die kunnen worden doorvertaald naar beleid. Ook informeert hij naar de kosten van een dergelijk onderzoek.
De heer Van der Lubbe is niet op de hoogte van de kosten van een onderzoek. Het is een motie, als het college de raad op de hoogte stelt van de kosten, kan de raad ervoor kiezen om het niet te doen. Hij meent dat het onderzoek nuttig is omdat het ook een stuk bewustwording brengt. Misschien is dit probleem groter in andere gemeenten dan in Barneveld. Het onderwerp drugs wordt elke keer wel meegepakt, maar het besef is er nog steeds minder, zeker bij ouders. Het onderzoek kan een bijdrage leveren.
Volgens de heer De Kool is bewustwording inderdaad belangrijk. Het is wel een dure manier, een dergelijk onderzoek kost minimaal €30.000. Waarschijnlijk moet er op een specifiek punt in de gemeente worden afgetapt en dit brengt extra kosten met zich mee. In het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) wordt al gewerkt aan een stuk bewustwording. Hij vraagt in hoeverre het onderzoek daarbij aansluit, wellicht maakt het dit overbodig. Hij hoort graag de mening van het college.

De heer Top sluit zich aan bij de vragen van de heer De Kool. Daarnaast vraagt hij wat er met de uitkomst van het onderzoek gedaan zou worden en of het beleid veranderd wordt als uit het onderzoek komt dat in Barneveld veel of weinig gebruikt wordt. Dat blijkt niet uit de motie, die is wat algemeen gesteld.
De heer Van der Lubbe meent dat het aan het bestuur van de gemeente is om te bepalen wat ermee wordt gedaan. Mocht er weinig gebruikt worden, dan kan hij zich voorstellen dat de gemeente het geld veel meer op alcoholpreventie inzet. Mocht er veel gebruikt worden, dan zou de gemeente meer naar de drugsproblematiek moeten kijken.
De heer Top heeft contact gehad met een heemraad van waterschap Vallei en Veluwe die aangeeft dat het een duur onderzoek is dat tot algemene resultaten leidt. De vraag is dan wat men eraan heeft. Hij adviseert, net als de heer Bos, om dit in regionaal verband of waterschap verband op te pakken. Spreker is benieuwd naar de reactie van het college.

De heer Van der Lubbe vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.

Wij zijn van mening dat onderzoek naar alternatieve energiebronnen zich vooral moet concentreren op haalbare initiatieven. Wij vinden monomestvergisting en ultradiepe geothermie daar zeker niet toe behoren ín de nabije toekomst. Daarom dient de fractie ***amendement 13*** **Mestvergisting - Speerpunt Klimaat en energietransitie** *in.*
Het komt voor dat mensen hulp nodig hebben die niet goed past in gemeentelijk beleid. Hulp buiten bestaande kaders kan soms net het verschil maken voor iemand die bijvoorbeeld bij een sollicitatie met een stralende glimlach naar binnen durft te lopen omdat hij net een tandarts heeft kunnen betalen. Dit is een voorbeeld van wat niet binnen de kaders past. Wij willen dit soort maatwerk van harte ondersteunen en daarvoor het bestaande potje met het label 'Tussen wal en schip' aanvullen. Daarom dient de fractie ***motie 21 Tussen de wal en 't schip*** *in.*
Dank u.'

De heer Wiesenekker vindt het positief dat aan die doelgroep wordt gedacht. De fracties trekken hier vaker samen in op. Hij las de motie zojuist en vindt hem negatief geformuleerd, zeker naar allerlei medewerkers toe die met hart en ziel in het sociaal domein werken en zich ervoor inspannen om dergelijke toeslagen en bedragen op de goede plek te leggen. Als Pro'98 stelt dat mensen niet goed geholpen worden waardoor de problematiek vergroot en dat generalistisch opstelt, dan stelt de fractie nogal wat. Spreker heeft daar moeite mee. Pro'98 roept het college op dit budget uit te reiken waarvan de heer Van der Lubbe aangeeft dat het er al is. Spreker kent veel voorbeelden van situaties waarin dit al gebeurt. In de commissie heeft hij gevraagd of, op het moment dat de budgetten op zijn, de mensen die tussen wal en schip raken op steun kunnen rekenen. Daar heeft het college bevestigend op geantwoord. Hij vraagt wat de motie toevoegt aan wat er al kan en is.
De heer Van der Lubbe zegt toe zich nog eens te buigen over de afwegingen. De motie is niet negatief bedoeld, de fractie heeft goede contacten intern en meent dat er goed werk wordt gedaan. In reactie op de vraag wat de motie toevoegt licht hij toe dat Pro'98 signalen heeft ontvangen dat het zou helpen als het budget verhoogd wordt. Het college gaat een mooi plan maken en Pro'98 zou dit punt hier graag in meegenomen zien.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Van den Berg. Zij zal namens Pro'98 reageren op de vraag van de heer Top waarom gekozen is voor de onderwerpen in amendement **14 Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bespreken.**

Mevrouw Van den Berg gaat in op de tabel met 'ja' en 'nee'. Hier werd een argumentatie gemist. Zij benoemt de onderwerpen die haar fractie wel zou willen bespreken.

- Vervangen van de skatebaan: er leeft ook een wens in Voorthuizen en de fractie zou graag zien dat die meegenomen wordt.
- Aanleg van bermbeton: de fractie is geen specialist en zegt daarom 'nee'.
- Vervanging diverse bedrijfsmiddelen: de fractie wil beter begrijpen waarom keuzes worden gemaakt voor bepaalde type voertuigen.
- Kinderopvang dekken uit huur: dit is gecombineerd over de €750.000. Dit geldt ook voor:
- Anker en Zaaier nieuwbouw kinderopvang te dekken uit huur.
- Anker en Zaaier waterberging biodiversiteit passend onderwijs: dit is een speerpunt van Pro'98.

De heer Kevelam vraagt of het klopt dat mevrouw Van den Berg zojuist zei dat zij binnen de raad graag geïnformeerd wil worden over het type voertuigen dat de gemeente aanschaft.
Mevrouw Van den Berg bevestigt dit. Pro'98 kijkt dan niet zozeer naar de technische kant als wel naar of de aankoop duurzaam et cetera is.
De heer Kevelam informeert of printers en laptops daar ook onder vallen. Hij zoekt naar grenzen.
Mevrouw Van den Berg meent dat het bij printers om een iets anders budget gaat dan bij voertuigen.

Mevrouw Van den Berg vervolgt de beantwoording van de vraag van de SGP over amendement 14.

- Centrumvisie Voorthuizen: een politiek gevoelig onderwerp. De fractie zou dit graag in de raad bespreken, ook om te kijken hoe het is met de Groene Slinger en alle eerdere vragen hierover van de fractie.

Dit geldt ook voor:
- Bouw/boulodome/hal en aanleg speelvelden.
- Fase 2 verduurzaming gemeentelijk vastgoed.
- Renovatie trouwzaal en ontvangstruimte gemeentehuis.

De heer Top voert het woord namens de fractie van de SGP.
'Voorzitter,
Er is heel wat aan de hand, in ons land en in heel de wereld. Dat wil ik namens de SGP-fractie als eerste aan de orde stellen. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne woedt inmiddels ruim anderhalf jaar en het einde is zeker nog niet in zicht. We hebben in onze wereld te maken met aardbevingen, hongersnood, onlusten en oorlogsdreigingen. Veel mensen zijn op de vlucht. Wat heeft dit ons te zeggen? In de Bijbel lezen we dat al deze zaken voortekenen zijn van de wederkomst van de Heere Jezus. Ze willen ons oproepen terug te keren tot God. Er is redding mogelijk voor mensen die uit genade tot Jezus Christus worden gebracht.
Inmiddels is het ruim een maand geleden dat Hamas een terroristische aanval pleegde op Israël. Sindsdien is het ook daar oorlog en zijn er al duizenden slachtoffers gevallen. We denken aan de mensen aan beide kanten. Zonder alles goed te noemen wat Israël doet, staan we als SGP voluit achter Israël. Op de huidige plek in het Midden-Oosten heeft men al heel wat oorlogen en aanslagen moeten doorstaan. Ook in het huidige conflict staan we achter Israël: dat land heeft het recht zich te verdedigen om te voorkomen dat het verder wordt aangevallen.
Waarom ik dit uitgebreid noem, is omdat we uitwassen van dit conflict ook zien in ons land en in onze gemeente. Dit leidt tot antisemitisme, tot Jodenhaat. Op diverse plaatsen zijn Joodse evenementen afgelast, Joodse kinderen kunnen niet meer vrij naar school en Joodse inwoners halen de mezoeza, een tekstkokertje, van de deur af. In onze gemeente hebben we te doen met onder andere de eigenaar van snackbar McLevi's die uit angst voor een aanslag zijn deuren voorlopig gesloten houdt. Wij leven vanaf deze plaats mee met de familie Levi. Laten we er met elkaar alles aan doen om in onze gemeente de vrede te bewaren en deze vorm van discriminatie te voorkomen.
Wat ons als SGP-fractie ook voortdurend bezighoudt, is de situatie van de ***boeren****, zij zorgen immers voor ons voedsel en zij doen het beheer van ons buitengebied. De onzekerheid in de agrarische sector duurt voort. We hebben plaatselijk helaas weinig handvatten om tot een oplossing te komen. De afgelopen periode is er veel gesproken over kernrandzones, burgerwoningen in het buitengebied en overgangszones rond natuurgebieden. In het kader van de Omgevingsvisie 2040 is het belangrijk om de belangen van ons mooie buitengebied te wegen én perspectief te bieden aan de agrarische sector. Voedselzekerheid en een goed verdienmodel zijn hierbij van groot belang. Voor de SGP staat voorop dat er goed afgestemd moet worden met alle betrokkenen. Laten we bij dit alles niet vergeten dat het goed is dat het college gestart is met het programma Waardevol Landelijk Gebied.*
We denken ook aan de boeren vanwege de ziekte blauwtong. Vele schapen en andere dieren zijn inmiddels dood en de sector voelt de gevolgen. We hopen en bidden dat deze ziekte snel onder controle zal zijn. Positief is overigens dat sinds vorige week de kippen na twee jaar ophokplicht weer naar buiten mochten.

Na deze inleidende woorden van zorg én hoop ga ik naar het onderwerp van vanavond: de Programmabegroting.
Daarbij wil ik als eerste noemen dat financiële degelijkheid voor de SGP-fractie heel belangrijk is. Hier verstaan we onder dat we als gemeente goed inzicht hebben in de financiën en dat we verstandig omgaan met gemeenschapsgeld. We zijn daarom content dat het college dit stap voor stap verbeterd in praktijk brengt.
Allereerst met de komst van het ***Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)****. Dat heeft de nodige*

discussie opgeleverd en ook wel onduidelijkheid bij de burger. Het is echter nodig geweest om dit MIP uit te brengen, het geeft overzicht. En het is de basis voor het Uitvoeringsplan 2024 zoals dat nu voor ons ligt. Alle opgeschreven ambities in het MIP kunnen we niet in de gegeven periode uitvoeren, we zullen keuzes moeten maken.
*Een ander positief punt is het fenomeen **'realistisch begroten'**. Feitelijk is dit realistisch plannen en vervolgens realistisch begroten. Dit gaat naar de mening van de SGP-fractie helpen in duidelijkheid naar de inwoners toe en in focus voor het gemeentehuis. Eerst afmaken waar we aan begonnen zijn, is hierbij het credo. We verwachten hier veel van.'*

De heer Top spreekt over realistisch begroten en keuzes maken. De heer De Vries hoort graag wanneer volgens hem de **keuzes** gemaakt gaan worden. Hierover is vaak gesproken in de raad, partijen snakken ernaar. Het is in de Programmabegroting nog niet te lezen.
De heer Top is van mening dat die wel degelijk in de Programmabegroting staan. Er staan diverse zaken in die opgepakt worden c.q. afgemaakt worden. Dat zijn keuzes. Iets niet afmaken waar men aan begonnen is, is niet zinvol. Er worden wel degelijk keuzes voorgesteld. Het is aan de raad om te kiezen of zaken blijven staan of dat ze ingeruild worden voor iets anders.
De heer De Vries herinnert eraan dat de heer Top het MIP noemde en zei dat daar veel in staat en dat dit niet allemaal uitgevoerd kan worden, dus dat er keuzes gemaakt moeten worden. Momenteel worden er dingen gedaan en de rest wordt doorgeschoven. Op een bepaald moment zou ook gezegd moeten worden dat bepaalde dingen uiteindelijk niet gedaan worden, anders blijft men aan het doorschuiven. Hij vraagt wanneer die keuze wordt gemaakt. De keuze maken om iets te doen en doorschuiven is de eerste stap. Maar de fracties willen graag weten wat uiteindelijk niet wordt gedaan en hoe het uiteindelijk gefinancierd kan worden. Wanneer worden die keuzes gemaakt, wat de heer Top betreft?
De heer Top memoreert dat het MIP bestaat sinds begin 2023. Een deel komt terecht in 2024, daar sorteert het college op voor en de raad stemt daar straks al dan niet mee in. De jaren erna zal dit op dezelfde manier moeten gebeuren. Uiteindelijk weet men dat er €540 miljoen staat voor tien jaar en dat, met het huidige investeringsplafond, ongeveer €250 miljoen kan worden uitgegeven. Dat zal de komende jaren successievelijk aan de orde zijn.
De heer De Vries vraagt of dit betekent dat het elke keer doorgeschoven wordt en dat uiteindelijk gekeken wordt naar wat afgemaakt is. De rest valt er dan buiten. Of begrijpt hij de heer Top niet goed?
De heer Top vindt de laatste opmerking wat bout gesteld. Datgene wat begin 2023 in het MIP is gepresenteerd is terechtgekomen in 2024. Zo ziet men nog andere, soms forse, bedragen staan. Uiteindelijk moet de €540 miljoen worden teruggebracht naar €250 miljoen. Dat is momenteel nog wat lastig omdat raad en college dingen willen afmaken. De SGP staat hierachter. Vervolgens moeten de keuzes gemaakt worden, anders wordt het investeringsplafond niet bereikt.

De heer Wiesenekker vraagt welke projecten de heer De Vries voor zou stellen, dit in reactie op zijn vraag wanneer de keuze wordt gemaakt welke van de projecten die niet gedaan worden, definitief niet worden gedaan.
De heer De Vries meent dat die mogelijkheid er niet is bij de begroting. Hij gaf in de commissievergadering en bij de Kadernota al aan dat het mooier zou zijn geweest als dat was gebeurd. De keuzes kunnen momenteel niet gemaakt worden door de raadsleden en de fractie. Hij vindt dit jammer. Wat wel gedaan kan worden is kijken naar wat er wordt doorgeschoven en wat wordt gedaan. Er kan niet goed geschrapt worden momenteel.
De heer Wiesenekker is van mening dat de vorige spreker wel zaken kan weghalen, namelijk met een amendement. De fracties voegen via moties en amendementen situaties toe. De keuze is moeilijk. De heer De Vries reageerde naar de heer Top toe met de opmerking dat zaken telkens doorgeschoven worden. Maar de heer De Vries kan blijkbaar zelf ook nog geen keuzes maken. Dat toont aan dat het lastig is.

De heer De Vries bevestigt dat dit lastig is omdat de raad niet over de informatie beschikt. Hij zou graag mèt de informatie keuzes maken.
De heer Top stelt dat de informatie er wel degelijk is. Er is een MIP met allerlei regels, met in totaal €540 miljoen. De raad zou zes dingen uit de begroting kunnen halen en er vijf dingen voor in de plaats zetten.

De heer Top vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'Vervolgens zien we bij deze begroting dat de komende twee jaren een positief resultaat laten zien. De twee jaren daarna, de zogenaamde ravijnjaren, zijn niet sluitend, hoewel met de septembercirculaire het negatieve resultaat al een stuk kleiner is. We hebben begrepen dat het college in het voorjaar van 2024 duidelijkheid wil bieden voor deze twee jaren, we willen het belang daarvan richting het college benadrukken.
Tenslotte is het goed om op te merken dat er een sluitende begroting ligt met voor nu belastingverhogingen met alleen een inflatiecorrectie. Dat is positief.
Al deze zaken zijn tot stand gekomen met veel inspanning en coördinatie binnen het gemeentehuis. De SGP-fractie spreekt hiervoor zijn grote waardering uit.
*Aansluitend is het belangrijk oog te hebben voor **de gemeentelijke organisatie**. Deze staat, dat is ook in de notitie te lezen, onder druk, door verloop en door openstaande vacatures. Ook met het oog op toekomstige taken is kwalitatief goed personeel nodig. Wat de SGP-fractie betreft, is het van belang dat zowel het college als de directie zorgen voor een goed werkklimaat.*
Negatieve punten krijgen nogal eens de aandacht, er zijn echter ook de nodige positieve punten. We zien bijvoorbeeld dat er veel inspanning wordt geleverd en dat ambtenaren trots zijn op hun werk. Ook het feit dat vorig jaar 100 van de 114 vacatures zijn ingevuld is het vermelden waard.
*We vragen het college de veranderingen in en **geluiden uit de organisatie goed te monitoren** zodat alle gevraagde activiteiten op een goede wijze kunnen worden uitgevoerd, in het belang van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.*
*Bij dit alles wordt terecht geconstateerd dat het **vertrouwen in de overheid** groter moet worden. Er kunnen veel plannen worden gemaakt vanuit de gemeente, maar als de burger de overheid niet vertrouwt dan loopt het beleid vast. De SGP wil in 2024 concrete acties van het college om het vertrouwen van de burger te vergroten. Daarbij vragen we nadrukkelijk aandacht voor de communicatie en afstemming met inwoners en andere betrokkenen. Dit is overigens iets waar we als raad voortdurend oog voor moeten hebben, inclusief de SGP-fractie.*
Ik loop vervolgens enkele inhoudelijke punten langs.

- *De SGP ziet uit naar de totstandkoming van het **programma Bestaanszekerheid**. De armoedeproblematiek moet integraal en structureel worden opgepakt. Er moet voorkomen worden dat regelingen te ingewikkeld zijn en dat mensen die het nodig hebben er geen beroep op doen. Ook hier is communicatie van belang. Tevens moeten we niet denken dat Barneveld alle problemen op dit gebied oplost. Deze problematiek gaat de schaal van Barneveld te boven en er zal moeten worden aangehaakt bij oplossingen die hopelijk door een nieuw kabinet worden geïnitieerd.*
- *Voor wat betreft de **jeugdzorg** wordt geconstateerd dat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg afneemt maar dat tegelijkertijd de geboden zorg intensiever en complexer is. Kwalitatief goede en identiteitsgebonden zorg moet wat de SGP betreft voorop staan. Tevens ziet de SGP in het komende jaar voorstellen tegemoet om de kosten in de jeugdzorg blijvend te beteugelen. Daarbij moeten initiatieven die in het verleden zijn opgestart op het gebied van preventie alsmede pilots, als de proeftuin jeugdbescherming, worden voortgezet.*
- *Het bieden van **veiligheid** is een belangrijke taak van de overheid. Goed dat daarom in de begroting extra middelen zijn opgenomen om onveiligheid zoveel mogelijk tegen te gaan. Criminaliteit, drugshandel en mensenhandel gaan ook onze gemeente meer en meer niet voorbij.*
- *We zien uit naar de totstandkoming van de **Omgevingsvisie** in 2024. Juist vorige week is daarover een eerste overleg tussen college en gemeenteraad geweest. De door het college*

gedeelde visie van woningbouw in alle dorpen en net iets minder groei spreekt ons als SGP aan. Het is daarbij belangrijk dat we ons dorpskarakter blijvend in het oog houden. Zeker bij dit onderwerp is het essentieel dat de burger, de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven mee kunnen denken, waarbij het managen van de verwachtingen een grote rol speelt. Hier moet duidelijk zijn wat het doel van de participatie is en wat er vervolgens mee gebeurt.

- *Voldoende ruimte voor **bedrijvigheid** is voor de SGP ook een voortdurend aandachtspunt. Het lijkt met Harselaar Zuid de goede kant op te gaan, een goede zaak. We vragen het college ook nadrukkelijk aandacht te hebben voor uitbreiding van het bedrijventerrein in Kootwijkerbroek, daar is veel belangstelling voor. Hij hoort graag een reactie hierop.*
  *Bij dit punt komen we er ook niet omheen om aandacht te vragen voor de **netcongestie**, een blijvende zorg.*
- *Uitbreiding van het aantal woningen en de bedrijventerreinen gaat niet zonder uitbreiding van de **infrastructuur**. Het is van belang dit bij zowel de provincie als de Rijksoverheid blijvend aan te kaarten. Goed dat het college kiest voor de aanleg van de rondweg oost. Als SGP hebben we hier jaren om gevraagd, goed om dit verzilverd te zien. Wij, andere fracties ook, maken ons zorgen om het knooppunt A1-A30 en vervolgens om het viaduct over de A30 bij het hulpverleningscentrum en de verdere wegen. Daarom dienen we met andere fracties **motie 10 Bereikbaarheid Barneveld** in om het college te vragen aanvullende maatregelen te nemen. Tevens vragen we het college om zich sterk te maken in Den Haag: door het uitstel van de aanpak knooppunt A1-A30 zijn er wellicht gelden te verkrijgen om het wegennet in onze gemeente te verbeteren. Ik hoor hier graag een reactie op.'*

De heer De Vries complimenteert de heer Top met de motie, aan alles is te zien dat hier veel werk in gestoken is. Men moet er bijna een verkeerskundige bij halen om te kunnen zien wat de betekenis is. Het kan een goede oplossing zijn. Maar stel dat het geen oplossing is, kan het college dan ook naar andere oplossingen kijken om het probleem, beschreven onder 'van mening dat', op te lossen?
De heer Top dankt voor het complimenten. In de motie wordt het college een aantal aandachtspunten meegegeven om zo in oplossingen te denken. Het staat het college vrij om aanvullende maatregelen te nemen of de beschreven maatregelen net anders in te vullen als dat beter uitkomt. Het gaat uiteindelijk om het doel: betere doorstroming in die omgeving en in andere delen van de gemeente.

De heer Kevelam vraagt zich af of de motie is afgestemd met de verkeerskundige van de gemeente, of er technisch overleg is geweest met ambtenaren. Juist bij het gedeelte 'afslag Voorthuizen richting centrum Barneveld' vroeg hij zich af of hier professioneel naar gekeken is.
De heer Top bevestigt dat een aantal collega's contact heeft gehad met verkeerskundige. De laatste heeft wel vragen bij het gedeelte over de afslag Voorthuizen. Het staat de fracties vrij om met een aantal ideeën te komen, er staan meerdere mogelijkheden in de motie. Uiteraard hoort zijn fractie graag van het college hoe de uitwerking is. Het is niet zo dat dit allemaal moet, de fracties vragen naar de effecten ervan.

De heer Top vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'We zitten deze week in de Week van het Leven. De SGP ziet in de begroting aandacht voor zowel jeugd als ouderen. Tevens is bekend dat er via het Centrum Jeugd en Gezin diverse activiteiten zijn voor ouders die in verwachting zijn van een baby. De SGP ondersteunt deze activiteiten van harte. Het leven is ons door God geschonken, daar moeten we zorgvuldig mee omgaan.
Omzien naar elkaar en het voorkomen van eenzaamheid zijn beide van groot belang.
Afsluitend: we willen als SGP-fractie onze waardering uitspreken voor het vele werk dat is verzet om deze begroting en alles eromheen tot stand te brengen. We wensen alle betrokkenen van harte Gods zegen toe bij de uitvoering.

Vorige week was het Hervormingsdag, de dag waarop we hebben herdacht dat de reformatie in onder andere ons land is begonnen. Luther onderstreepte dat met zijn 95 stellingen. Daarom wil ik namens de SGP-fractie afsluiten met de eerste regels uit een lied van hem: 'Een vaste burcht is onze God, een toevlucht voor de Zijnen.' Die toevlucht wens ik ons allen toe.
Dank u.'

De heer De Vries voert het woord namens de fractie van het CDA.
'Voorzitter,
Ik neem u graag mee naar de begrotingsbehandeling van vorig jaar november. Daar spraken we als CDA over de verbouwing van een huis. Het CDA gaf aan dat het uitgangspunt van het college wel heel erg lag bij de financiën, terwijl wij graag eerst een beeld hadden gehad van wat voor huis ze eigenlijk wilden hebben. Nu, een jaar later, staat er een bouwsteiger op Barnevelds grondgebied. Die bouwsteiger is juni 2023 opgebouwd bij de Kadernota. Met die steiger, met dat raamwerk, met dat kader moest de bouw gaan beginnen. In de bespreking lagen de beelden zacht gezegd nogal uit elkaar. Het resulteerde er zelfs in dat de steiger door sommige partijen werd afgekeurd. Ook het CDA vond het onvoldoende en sprak duidelijk uit dit niet meer te willen zien. De meerderheid van de raad dacht er echter anders over waardoor het college kon doorbouwen op basis van deze Kadernota. En nu ligt er een begroting. Doordat de Kadernota zo tegenviel, waarbij vooral de keuzes uitbleven, hebben we ons verwachtingspatroon eerlijk gezegd wat bijgesteld. Als in deze begroting immers heel verstrekkende besluiten, grote wijzigingen of harde ingrepen waren voorgesteld, waren we als CDA ook verrast geweest. Dan had het namelijk in de kaderstellende Kadernota moeten staan.
Ik heb op het Johannes Fontanus College gezeten. Daar kwam het wel eens voor, misschien vaker dan me lief was, dat ik net een onvoldoende haalde. Gelukkig had je dan een inloopmoment bij de docent om toch nog te kijken of we die voldoende over de streep konden trekken. Want de toets overdoen wilde natuurlijk niemand. Het was dan vooral zaak om goed uit te leggen wat je precies bedoelde om zo net wat ruimte te vinden bij de docent. De Programmabegroting voelt een beetje hetzelfde. Er is voor het college wel een inloopmoment nodig. Daarmee zeggen we als CDA niet dat er geen werk in is gestopt, ik merk dat dit de laatste tijd bij kritische reacties steeds vaker als argument wordt gebruikt. Om terug te gaan naar het JFC: door vier keer te zeggen dat ik zo goed had geleerd kreeg ik geen voldoende, ik moest het goed kunnen uitleggen. Soms betekende het helaas dat ik het wel over moest doen. Als ik denk aan zo'n inloopmoment voor dit college dan ziet zijn fractie een paar thema's die voor wat vragen zorgen. Bij die thema's draait het voor ons om één begrip: grip. Het voelt allemaal wat onwennig, zoekend. We nemen u mee in een aantal onwennigheden en doen daarbij een aantal voorstellen.
Ten eerste voelen we ons soms meer ambtenaar dan raadslid. Al geruime tijd roepen we dit college op om keuzes te maken. We hebben het idee dat het college dit beter gaat begrijpen, maar nog niet echt in concrete acties uitzet. Er is nog veel focus op 2024 en misschien 2025 en we kopen nog wat tijd voor de jaren die daarop volgen. We schrappen nog geen beleid of investeringen maar stellen plannen alleen uit. We draaien nog om wat belangrijke vragen heen, zoals: hoe kijken we aan tegen ons zorgwekkende weerstandsvermogen en wat gaan we eraan doen? Wat doen we nu de financiële ravijnjaren met rasse schreden dichterbij komen? Willen we de komende jaren meer uitvoeringscapaciteit of gaan we beleid schrappen? Ondanks dat we al een paar keer dachten dat de ***echte keuzes en analyses*** *gepresenteerd zouden worden, moeten we nu wachten tot de kadernota, hoorden we in de commissievergadering. Er is nu nog vooral een ontwikkeling die het college en de organisatie op uitvoeringsniveau maken. Dat zien we ook terug in de zoektocht die uiteindelijk financiële ruimte heeft opgeleverd. Het wordt niet expliciet gemaakt, maar die ruimte is gevonden in het huis. De uitgangspositie van het college is veel op productie en uitvoering gericht. Het is daardoor lastig om als raadslid dit college te volgen en vanuit kaderstelling te controleren, laat staan voor onze inwoners.*
Wij hebben twee moties op het gebied van uitvoering:

- *Het Uitvoeringsplan voor het komende jaar geeft ons op projectniveau het nodige inzicht maar legt ons ook erg vast. Wat er niet op staat, gebeurt niet. En als er geen 'ja' achter*

het project staat, de collega van Pro'98 gaf het ook al aan, vanwege de kosten lager dan €500.000, komt het niet terug in de raad. Het is goed om op bepaalde gebieden in de raad juist wel dat gesprek te voeren. We kunnen nog een discussie voeren over bepaalde onderwerpen, maar er staan punten in de lijst die wat ons betreft allemaal naar de raad kunnen komen om met elkaar op inhoud besproken te worden in plaats van dat het een lijstje wordt dat ter kennisgeving naar de raad wordt gestuurd. We steunen ***amendement 14 Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bepreken*** *van Pro'98 graag.*

- *Financiële afwijkingen van plannen zijn voor ons wat ongrijpbaar. Hierbij kan zelfs met een afwijking van 40% worden gerekend. Dit brengen wij middels* ***motie 1 Budgetoverschrijdingen*** *graag terug tot maximaal 15% om daarmee de afwijkingen wat in te perken.*

Als we voor elke keer dat het woord ***capaciteit*** *de afgelopen twee jaar door het college is genoemd een euro hadden gekregen, was het financieel probleem opgelost. Het gaat hier wel heel veel over. Daarbij schommelt het tussen te weinig capaciteit en een redelijk normale situatie. In die schommeling beweegt de raad nu ook mee, terwijl wij vinden dat deze discussie eigenlijk door het college zou moeten worden opgevangen. Nu er wat financiële ruimte is gevonden, hadden we als CDA verwacht dat het ook aan uitvoeringscapaciteit zou worden besteed. Het zit echter vooral in de ondersteuning en het strategisch vermogen. Ook daar geldt weer: het hoeft niet slecht te zijn, maar de vraag is hoe en waarom. Maak dat nu eens expliciet in deze begroting, koppel het aan doelstellingen of aan een besluit. College en organisatie hebben het vast en zeker uitgedacht, maar de raad als hoogste orgaan is onvoldoende meegenomen.*
Wat de keuzes betreft:
- Ten eerste vinden wij dat, als het gaat om de €500.000 per jaar voor strategische ondersteuning er eerst meer uitleg moet komen richting de raad. Aangezien het over veel structureel geld gaat, willen we eerst graag een plan ter consultatie zien voordat het college er echt mee aan de slag kan. Daarvoor dient het CDA ***motie 19 Uitgaven programmatisch werken en concernstrategie*** *in****.***
- Ten tweede: aangezien het college ervoor kiest om de gevonden financiële ruimte niet te besteden aan uitvoeringscapaciteit, willen wij dat het ***argument 'onvoldoende capaciteit' tot een minimum*** *wordt beperkt. Nu was er de kans om hier wat aan te doen. Om hier toch wat op voor te sorteren steunen we een motie die straks door Lokaal Belang verder wordt toegelicht.*
- Ten derde zien wij ***veel formaliteit en weinig flexibiliteit****. Als er een bepaald proces in is gegaan, kan er nog maar lastig van worden afgeweken. Geplande evaluaties in de toekomst zorgen ervoor dat de enthousiaste ideeën op een grote hoop worden gegooid. Nieuwe plannen voor investeringen worden met het woord MIP in de kiem gesmoord en maatschappelijke uitdagingen worden minder met bestuurlijke interventies opgelost dan met ambtelijke gesprekrondes. Het voelt als een keurslijf waar college, raad en als we niet uitkijken ook de samenleving in moeten gaan bewegen.*
Ook het begrip participatie wordt meer en meer een formele vinkjestaak waar we als gemeenteraad maar op moeten vertrouwen. Dit heeft er onder andere mee te maken dat de raad over een conceptplan besluit en dat daarna pas het participatietraject wordt ingegaan. Je moet als raad maar hopen dat het verder allemaal goed gaat. Het zou veel beter zijn als we een totaalplan voorgelegd zouden krijgen waarin de participatie al heeft plaatsgevonden. Daarom dienen we ***motie 9 Participatietrede 3 en 4*** *in om dit proces om te draaien: eerst participatie en dan een besluit van het college.'*

De heer Kevelam wijst erop dat het participatieproces nog vrij jong is. Er is van gezegd: laten we aan het werk gaan, het evalueren en daarna een actieplan, een ontwikkelingstraject inzetten. Dat staat voor de deur. Hij vraagt of de motie geen 'mosterd voor de maaltijd' is.
De heer De Vries meent dat er geen evaluatie nodig is om dit vast te stellen. Als men kijkt naar wat er in de commissie over verschillende onderwerpen is besproken, dan ziet men dat het meerdere keren niet goed is gegaan, wat het CDA betreft. Dat heeft er onder meer mee te maken dat het CDA graag het participatietraject aan de voorkant zou hebben. De raad kan dan kijken hoe dit is gegaan, hoe de burgers zijn meegenomen en hoe men uiteindelijk aan het totaalplan is gekomen.

De heer Kevelam brengt naar voren dat, als bij elke evaluatie vooraf alles via moties wordt ingebracht, er niet meer geëvalueerd hoeft te worden.
De heer De Vries is van mening dat evaluaties goed zijn. Maar men ziet dat dit op meerdere gebieden niet goed is gegaan. Dit kan met de evaluatie mee en kan worden vastgesteld, het is een prima moment daarvoor. Waarschijnlijk missen nog dingen en kunnen meer dingen beter gaan in de participatie. Bij een evaluatietraject kan dit, en mogelijk andere punten, worden meegenomen.

De heer De Vries vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'En dan als laatste: hoe wordt dit college herinnerd? Met een kadernota en een begroting zet het college een bepaalde koers uit. De fractie heeft nagedacht over hoe dit college straks herinnerd wordt en daarbij schoten vooral de teksten 'afmaken waar we mee bezig zijn' en 'realistisch begoten' te binnen. Het is vooral het voortzetten van bestaand beleid met een boekhoudkundige inslag. Natuurlijk, er gebeuren ook mooie dingen en die steunt het CDA. Maar er lijken zo weinig nieuwe dingen te ontstaan. Veel is op basis van eerder beleid of vastgestelde kaders. Kijk alleen maar naar de schaarse raadsvoorstellen die we de afgelopen tijd hebben ontvangen. Burger Initiatief komt hier nog op terug met een motie.
Een wat passieve kadernota en begroting hebben er bij ons in geresulteerd dat het CDA een tweetal extra moties over inhoudelijke thema's heeft geformuleerd.
Ten eerste: we lezen dat het college nog steeds de deur openhoudt voor geothermie, iets waar het CDA in deze tijd niet te veel aandacht aan wil geven. Een proefboring is enorm duur en brengt grote risico's met zich mee. Je zou zeggen dat deze begroting weinig schokkend is, maar hij is wel schokkend met geothermie erin. Daarom dienen we ***motie 3 Onderzoeken naar nieuwe energiebronnen*** *in.'*

Mevrouw De Man informeert of in de motie alleen het type geothermie wordt uitgesloten of ook de indirecte geothermie, dus de lage temperatuur aardwarmte.
De heer De Vries licht toe dat het om diepe geothermie gaat.

De heer De Vries vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'We willen ook onze verenigingen tegemoetkomen. Al langere tijd wordt er gesproken over mogelijke OZB-vrijstelling voor verenigingen met een eigen clubgebouw. Tot nu toe is dat juridisch landelijk nog niet mogelijk waardoor zij de afgelopen jaren financieel werden gecompenseerd. Middels ***motie 2 Compensatie OZB voor verenigingen met eigen vastgoed*** *willen wij het college oproepen om dit ook de komende jaren te doen. We dienen de motie in met de ChristenUnie en Burger Initiatief.*
Ik rond af. Terug naar het inloopmoment bij het JFC. Ik kan me nog een paar keer herinneren. Ik moest natuurlijk met een goed verhaal komen, maar de docent moest er ook een beetje zin in hebben. Bij de ene docent was er geen onderhandeling mogelijk, er was maar weinig ruimte en misschien had hij ook wel gelijk. De andere docent was een stuk opener en luisterde naar mijn verhaal. Het was geen garantie op twee tiende punt extra, maar er was een goede kans. En er waren docenten die wel heel gemakkelijk te overtuigen waren, zij waren wel heel erg snel tevreden. Het CDA is benieuwd hoe dit college vandaag het lokaal is binnengekomen, met wat voor docenten denkt het te maken te hebben? Wordt een voldoende makkelijk gegeven? Is er wat uitleg nodig of gaat het college er vanuit dat het sowieso geen zin heeft? Het CDA hoort graag uw verhaal maar hoopt dat een volgende keer een inloopmoment niet nodig is.
Dank u.'

De heer Wiesenekker komt terug op de motie over budgetoverschrijding. Het CDA geeft aan dat de raad kan worden overvallen door een budgetoverschrijding. Hij vraagt of het voorstel van het CDA niet vertragend kan werken waardoor de kosten nog verder kunnen oplopen.
Bij de opsomming stelt het CDA dat het bij projecten zou kunnen vanaf €1 miljoen waardoor er een overschrijding van €400.000 zou kunnen komen. Hij informeert of het CDA met de motie alleen projecten vanaf €1 miljoen bedoelt of ook minder grote projecten.

De heer De Vries licht toe dat het erom gaat dat, als plannen worden voorbereid, er wordt gerekend met een bepaalde marge. Die marge kan, dat kwam in de commissievergadering naar voren, soms tot 40% zijn. Dan kan best veel ruimte gepakt worden terwijl men strakker, realistischer kan begroten en dat mee kan nemen naar de raad. Dan krijgt men niet bij een tussenrapportage ineens een veel grotere financiële ruimte.
Spreker heeft niet nagedacht over de grootte van de projecten. Als dit bij alle kleinere investeringen ook zou gebeuren, zou het veel werk met zich meebrengen. Maar zeker bij de grotere investeringen zou hij graag de marge van 40% teruggebracht zien zodat de raad beter weet wat er verwacht kan worden.
De heer Wiesenekker doet de suggestie om naar de tekst van de motie te kijken. Het lijkt of het de bedoeling is om dit bij elke uitgave te doen terwijl bij de opsomming een bedrag van €1 miljoen wordt genoemd.
Hij herinnert aan zijn vraag of dit niet vertragend werkt.
De heer De Vries wijst erop dat hier bij de planvorming naar gekeken wordt. Het proces wordt daardoor niet vertraagd.

De heer Top vindt de motie interessant. Er wordt gesproken over overschrijdingen van soms 25% tot 40%. Hij zou het teruggaan naar 10% tot 15% wel erg krap vinden en vindt 20% tot 25% meer reëel. Anders komt men vaak te zitten met extra aanbestedingen die uitlopen.
De heer De Vries laat weten dat, als de SGP achter de motie zou staan als het percentage wat hoger gesteld wordt, dit prima is.

De heer Kevelam voert het woord namens de fractie van Lokaal Belang.
'Voorzitter,
Vandaag bespreken wij de ontwerp-Programmabegroting 2024. Een stuk vol getallen waarin de miljoenen je om de oren vliegen. Enige relativering is dan misschien wel op zijn plek.
Ik kijk terug op het afgelopen jaar. Er zijn veel dingen gebeurd en ik richt me op wat mooie dingen die zijn gebeurd. Neem nu eens dat dorp dat ineens een stuk gelukkiger werd, waar het leven ineens nog iets mooier werd. Dat dorpje waar ik hier wel vaker over heb verteld. Er was opeens politieke wil, er was een flinke dosis bestuurlijke daadkracht en er waren twee blikken borden. Zo werd Garderen verlost van de vrachtwagenplaag. Iets dergelijks gebeurde ook hier in het centrum: een paar hekjes, politieke wil, bestuurlijke daadkracht en inzet van onze boa's en plotseling had Barneveld weer een wandelpromenade, met de nadruk op wandel. Wat ik hier betoog zijn twee dingen: het doet ertoe wat wij hier beslissen, wij kunnen problemen oplossen. En het gaat niet altijd over geld. Zoals ik al zei, twee blikken borden veranderden Garderen ten goede.
Dit gezegd hebbend, ga ook ik onvermijdelijk over naar het boekwerk met al die getallen. Maar niet nadat ik het college, de wethouder Financiën en in het bijzonder de vele ambtenaren betrokken bij dit stuk mijn complimenten heb gemaakt. Ik weet dat dit een loze kreet kan zijn, dit doe je bij het behandelen van dit stuk. Maar zo ziet Lokaal Belang het deze keer niet. Waar we vorig jaar de contouren zagen van een organisatie met grip op haar financiën wordt dat in deze begroting waargemaakt. Wij zijn daar blij mee. Als we het Uitvoeringsplan nemen en het daaraan gekoppelde Meerjaren InvesteringsPlan, dan zien we dat er keuzes gemaakt worden door dit college. Pak daar dan de nu al bijna beroemde lijst B bij, de lijst van voor het komend jaar afgevallen projecten, dan zie je de afweging die wordt gemaakt. Je ziet, ik zou bijna zeggen 'eindelijk', dat je wensen kunt hebben maar dat niet alles kan. Je ziet dat een urgente en reële wens soms in het komend jaar niet uitgevoerd kan worden en dat het college daar niet voor wegduikt maar dit onomwonden, recht voor zijn raap op papier zet. We zien gelukkig ook een lange lijst van projecten die wel lukken. Een motie over circulariteit wordt uitgevoerd in de vorm van een grondbank. Prachtig. De Mr. Troelstralaan wordt aangepakt. Pieter Jelles Troelstra zou trots op u zijn. En ja, er komt een boulodrome. Een kleine greep uit een lange lijst.
Even terug naar de befaamde B-lijst. Daarin zien wij ook waarom het allemaal niet lukt. Geld was altijd het afwegingskader en nu is daar de factor capaciteit aan toegevoegd, met de term 'realistisch

begroten'. Dus begroten wat je je kunt veroorloven en wat je kunt realiseren met daarbij de opdracht 'afmaken waar je aan begonnen bent'. Mooi, deze omslag en de daarbij behorende transparantie. Deze openheid geeft kwetsbaarheid en vraagt om lef. Men kan zomaar vragen hoe het kan dat je €14 miljoen investeringsbudget hebt, dat niet uitgeeft maar wel een lijst hebt met projecten die afvallen voor 2024. Dat is dan ook precies de vraag die Lokaal Belang stelt. Iets preciezer: als je zegt dat je de kapitaallast van €14 miljoen investeringen langjarig kunt dragen maar slechts voor €8 miljoen projecten uitvoert omdat je geen capaciteit hebt, dan moet je daar hard voor aan de bak. Niet dat wij denken dat er niet van alles gebeurt op het gebied van personeelswerving en het zoeken naar externe partijen voor de uitvoering, maar als een extra steun in de rug, zo u wilt een duw in de goede richting, dienen wij samen met CDA ***motie 4 Uitbreiding uitvoeringscapaciteit civiel*** *in waarin wij oproepen om bij de aanstaande kadernota te komen met maatregelen om de lijst met afgevallen civiele werken te bekorten.*
Wat een beetje dreigt onder te sneeuwen is het feit dat er intern op een andere manier naar projecten wordt gekeken. Waar het eerst ging over budgetten en ervoor zorgen dat je voldoende budget hebt voor je project om een tegenvaller op te kunnen vangen, wordt er nu meer gestuurd op kosten. Dat is goed, maar het budget hoeft niet op. Het is ook niet nodig om eigen potjes te creëren voor tegenvallers. Nee, tegenvallers meld je gewoon en dan wordt er gezamenlijk naar gekeken. Dat vraagt vertrouwen van de ambtenarij in het college. Door alle nog bestaande budgetten strak onder de loep te nemen, heeft dit al serieuze bedragen opgeleverd. Maar meer nog dan dit: het is vooral deze nieuwe werkwijze en de daaraan gekoppelde mindset waar Lokaal Belang voor de toekomst grote verwachtingen van heeft. De wethouder heeft ons toegezegd dat er gewerkt gaat worden aan scenario's voor de jaren die nu als ***ravijnjaar*** *worden betiteld. Lokaal Belang is één van de partijen die hierop aangedrongen hebben. Wij begrijpen de oproep van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en staan zeker achter de nu gevoerde acties op dit punt. Maar er moet een alternatief voorhanden zijn. Wij zien dus uit naar de alternatieven zoals die in de eerste helft van het komende jaar gepresenteerd gaan worden. Tenslotte is degelijk financieel beleid een belofte van deze coalitie. Wij blijven het lastig vinden dat er op allerlei momenten schijnbaar achteloos miljoenen euro's uit Den Haag onze kant op vliegen. Het lijkt me enerzijds dat de landelijke overheid hier vooral mee door moet gaan, het gemeentelijk beleid moet uiteindelijk betaald worden, anderzijds is ook deze begroting alweer in een ander daglicht gesteld door de septembercirculaire en een uitkering in het kader van BUIG van gezamenlijk ongeveer €4 miljoen. We kunnen daar met zijn allen even niets mee, maar ik wil het hier graag gezegd hebben.*
Ter afronding een tweetal moties.
Lokaal Belang dient samen met de ChristenUnie ***motie 5 Schadelijke effecten van vapen opnemen in het Gezonde Leefstijlakkoord*** *in om het vapen, het roken van elektronische sigaretten, te behandelen als een zeer slechte gewoonte. Het zou derhalve wat ons betreft opgenomen moeten worden in het Gezonde Leefstijlakkoord. Van daaruit kan het een integraal onderdeel uitmaken van alle acties die plaatsvinden vanuit de gemeente op het gebied van voorlichting en preventie voor wat een gezonde leefstijl betreft.'*

De heer De Vries noemt vapen een thema dat leeft. Het is goed dat het onderdeel is van het Gezonde Leefstijlakkoord. Hij vraagt of Lokaal Belang dit ziet als iets wat de gemeente moet doen, dat de gemeente met voorlichtingscampagnes moet komen om het vapen tegen te gaan.
De heer Kevelam licht toe dat zijn fractie begrijpt dat vapen nog niet een prominente plaats heeft in het Leefstijlakkoord. In het verleden was het meer een gezond alternatief voor roken, zo werd het gepresenteerd. Wetenschappelijk onderzoek bewijst nu iets anders. Het idee bij de motie is met name dat de fractie het gelijk gaat stellen aan bijvoorbeeld roken en dat het op die manier behandeld gaat worden. Het behoeft geen extra aandacht maar dezelfde aandacht als roken. Dan vindt Lokaal Belang dat men al heel aardig op weg is.
De heer De Vries is het ermee eens dat het gelijkgesteld wordt aan roken. Maar de gemeente heeft bij roken ook geen effectieve voorlichtingscampagnes, meent hij. Hij vraagt of het de gemeente is die hier een effectieve voorlichtingscampagne gaat doen. Het zou in het Gezonde Leefstijlakkoord

moeten staan en dan kan gekeken worden naar de verdere uitvoering met bijvoorbeeld andere instanties.
De heer Kevelam beschikt over informatie waaruit blijkt dat er vanuit gemeenten wel voorlichting is bij scholen op het gebied van roken. Met dat als basis is de motie geformuleerd. Het is niet de bedoeling dat bij de voorlichting het vapen een soort nieuwe hype wordt boven roken. Het moet hieraan gelijkgesteld worden en er moet op eenzelfde manier mee omgegaan worden.
De heer De Vries vraagt het college bij zijn reactie op de motie aan te geven hoe het bij onder meer roken staat met de voorlichtingscampagne, of vapen daar onderdeel van is of dat dit te ver zou gaan.

De heer Van der Lubbe deelt mee dat Pro'98 kan instemmen met de strekking van de motie. Scholen zien dat er stappen terug in de tijd worden gezet door het vapen. Op scholen wordt hier inderdaad naar gekeken, onlangs had de gemeente hier aandacht voor bij De Meerwaarde. Daarbij wordt het vapen gelukkig op dezelfde manier meegenomen. Spreker vraagt zich dus af in hoeverre dit niet al wordt gedaan.
De heer Kevelam brengt naar voren dat dit een dilemma was bij het samenstellen van de motie. Gaandeweg het proces kwam de fractie tot de conclusie dat er wel al iets gebeurde. De fractie vindt het echter belangrijk dat er ook formeel, in het Gezonde Leefstijlakkoord en op plekken die wellicht niet zo in beeld zijn, gelijkstemming komt. Middels de motie tracht de fractie de voorlichting over vapen te integreren in de beleidsstukken, akkoorden en dergelijke.

De heer Kevelam vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'Lokaal Belang stelde een motie op om het rioolwater te controleren op middelengebruik, drugs. De fractie stuurde de motie rond maar zag niet dat Pro'98 ons voor was geweest op dit punt. Lokaal Belang trok de motie toen terug. Maar wij tekenen dus van harte mee met de motie zoals Pro'98 die heeft opgesteld. Wij onderschrijven de argumentatie die de heer Van der Lubbe daarbij gegeven heeft. Maar ik wil er nog een kleine persoonlijke overweging bij geven. Als 50+er heb ik in de afgelopen jaren veel lessen van mijn drie dochters moeten krijgen op het punt van de problematiek rond middelengebruik en dan vooral in hoe dichtbij het is. Voor de duidelijkheid: het was niet dat de dochters zwaar aan de middelen zaten, maar zij kwamen het tegen in het uitgaansleven. Mijn naïviteit is door hen afgenomen, maar nog altijd hoor ik verhalen die mij van mijn stoel doen vallen. Het is niet alleen het gebruik op dat feestje. Het is ook het gebruik om die werkprestatie vol te houden, die extra uren te draaien. Ja, dat werkethos waar wij ons als Veluwenaren, Barnevelders in het bijzonder, zo op voor laten staan. Daarom: meten is weten. Laten we proberen te meten wat, hoeveel en wanneer er gebruikt wordt en daar vervolgens ons beleid op aanpassen. Laten we het, naar aanleiding van de vragen die aan de heer Van der Lubbe zijn gesteld, niet alleen technisch zien - bijvoorbeeld hoeveel wordt gebruikt. Ook een generiek en een globaal verhaal hierover vinden wij belangrijk. Het is belangrijk om voor dames en heren van een zekere leeftijd, waaronder ik mijzelf ook reken, duidelijk te krijgen dat dit groter is dan wij allemaal denken.
Ik zou nog iets kunnen roepen over een A1-A30 en een rondweg die volloopt en over een landelijke overheid die eindelijk eens moet gaan leveren op dit punt. Maar dat heb ik al vaak gedaan. Dat sla ik over. Ik rond af met de woorden dat Lokaal Belang in zal stemmen met deze begroting. Wellicht vermoedde u dat al.
Dank u.'

De heer Bos voert het woord namens de fractie van de VVD.
'Voorzitter,
Ik hoorde de eerste spreker, de heer Van der Lubbe, een mooie tijdsbalk volgen. Daar sluit ik bij aan. De VVD vraagt zich af of deze begroting voor de gemeente of voor de inwoners en ondernemers is. Voor mij draait het bij deze begroting vooral om de burger. Deze begroting gaat over hardwerkende inwoners en ondernemers die hun portemonnee onder druk voelen staan. Inwoners en ondernemers vragen zich dus hardop af of hun geldzorgen wel gezien worden en of de begroting wel om hen draait.

Wat ik zie is dat het college zich steeds meer vasthoudt aan de koers en steeds meer de oogkleppen ophoudt om de koers maar te houden. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, want hebben ze dan wel voldoende zicht op de samenleving of een beeld van de samenleving? Om het probleem op te lossen heeft de Barneveldse VVD vijf prioriteiten om de keuzes scherper aan te zetten, maar wel met een uitgestoken hand zodat de begroting weer gaat draaien om de burgers en niet om ons.

- *Prioriteit 1: Eerst geld verdienen daarna pas uitgeven.*
  Als we deze koers vasthouden en geen andere keuzes durven te maken met elkaar, zal de belasting voor onze inwoners en ondernemers alleen maar toenemen. Volgend jaar zijn de gemeentelijke uitgaven groter dan de inkomsten. Er wordt dan wel met een greep uit de algemene reserve een sluitende begroting gemaakt, maar per saldo – als men dit niet doet – zijn de inkomsten lager dan de uitgaven. Als we dit uitgavepatroon doorzetten dan zullen inwoners en ondernemers op termijn meer belastingen moeten gaan betalen voor de collectieve voorzieningen. Als het even tegenzit, kunnen ze in de knel komen. Het is daarom zaak om ons groeiende uitgavepatroon kritisch tegen het licht te houden en zo nodig onze inwoners en ondernemers daarmee te confronteren. Het is zaak om niet alleen de lasten te verzwaren, maar om economisch te kijken waar de ruimte ligt om de ondernemer innovatief de ruimte te geven om verder te ontwikkelen.
  Concreet: de VVD wil niet de rekening bij de inwoners en ondernemers neerleggen.
- *Prioriteit 2: Geld in de portemonnee.*
  In de afgelopen tijd is het leven voor iedereen een stuk duurder geworden. Dat merken we allemaal in onze portemonnee, elke dag opnieuw bij de benzinepomp of bij het afrekenen van de boodschappen. Veel inwoners moeten elke keer aan het eind van de maand kijken of zij de rekening kunnen betalen.'

De heer Kevelam stelt dat de OZB een belangrijke belasting van de plaatselijke overheid is richting de burgers. Die gaat nauwelijks omhoog, 4% deze keer. Hij vraagt welke rekening de heer Bos bedoelt als hij spreekt over de rekening die bij de burger wordt neergelegd.
De heer Bos memoreert de beeldspraak over de afgelopen twee jaar van de heer Van der Lubbe. In de afgelopen twee jaar is er €1,5 miljoen aan lastenverzwaring geweest, €1,5 miljoen is er meer van de burger naar de gemeente gehaald via de OZB. Dat betekent dat de mensen elke keer aan het eind van de maand moeten kijken of zij rond kunnen komen. Het betreft de bestaanszekerheid. De heer Kevelam bagatelliseert het en vindt dit 'maar' 4 %, spreker geeft aan dat dit €1,5 miljoen is in twee jaar tijd.
Volgens de heer Kevelam gaat het om de individuele burger. De 4% is dus 4% op zijn vorige belastingaanslag. Die €1,5 miljoen kan in van alles zitten, dat kan ook zitten in de groei van het aantal inwoners. Een brood is de afgelopen tijd 30% duurder geworden, de eieren zijn ook niet echt goedkoper geworden maar dat zal de heer Bos beter weten. De verhoging van de OZB staat in schril contrast hiermee. Maar hij gunt ieder het recht op een eigen mening.

De heer Top vraagt welk bedrag het was geweest als het aantal inwoners gelijk was gebleven. Het is €1,5 miljoen.
De heer Bos heeft dit niet paraat. Hij heeft het lijstje over 2022 en 2023 gebruikt en gezegd dat de WOZ €1,5 miljoen hoger was. Dat heeft hij als uitgangspunt genomen.
De heer Top antwoordt dat dit het antwoord is dat hij had verwacht.

De heer Bos vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'W*at je dan wilt, is dat er partijen zijn die jouw problemen zien, serieus nemen en wethouders die zeven dagen in de week keihard werken en alles uit de kast halen om het leven betaalbaar te houden.'*

De heer Kevelam neemt het, als fractievoorzitter van een seculiere partij, op voor de andere. Hij stelt dat sommige wethouders, en hij hoopt allemaal, zo nodig zes dagen in de week werken.

De heer Bos antwoordt dat het kan zijn dat hij hierin dicht bij huis blijft. Kippen leggen nu eenmaal elke dag een ei.

De heer Bos vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.
'De VVD wil dit om alles betaalbaar te houden. Het is belangrijk dat de burger het geld in de eigen portemonnee houdt om zelf de keuzes te kunnen maken, om zelf te kijken waar hij het geld aan uitgeeft. Dat is belangrijk in deze tijd, elke euro telt, niet alleen in het gemeentehuis maar ook bij de burger in Barneveld. Concreet wil de VVD de lastendruk enigszins verlagen. De fractie dient ***amendement 6 Geen belastingverhoging van 4%*** *in. De onderbouwing en dekking zijn erbij gegeven.'*

Het valt de heer Kevelam op dat de moties van de VVD niet tevoren inzichtelijk worden gemaakt, in ieder geval niet op een tijdig moment zoals de overige fracties dat doen. Het is lastig om een motie te steunen die de fractie niet kent. De leden moeten de motie lezen terwijl er vergaderd wordt. Toen hij er eerder naar vroeg, werd wat lacherig geantwoord dat dit VVD-beleid is. Hij vraagt of de heer Bos van Lokaal Belang verwacht dat de fractie de motie steunt. Of vindt hij het leuk om moties voor de bühne te presenteren op het moment dat er vergaderd wordt?
De heer Bos meent dat het in het huidige digitale tijdperk makkelijker is om moties tevoren te delen. Maar de discussie vindt in de raadszaal plaats. Vóór de digitalisering werd een ingediende motie aan de burgemeester overhandigd, de bode haalde die op, liep naar het kopieerapparaat en deelde de moties uit. Op dat moment kreeg men de motie voor zich en werd hij gelezen en in de schorsing werd zo'n motie beoordeeld. De fracties kunnen aan de voorkant veel werk verrichten en andere fracties vragen mee te lezen. Maar hij is van mening dat hij van zijn collega's mag verwachten dat de discussie in de raadszaal plaatsvindt, dat in de schorsing de tekst kan worden gelezen door alle fractieleden die dan aanwezig zijn en dat de motie dan op inhoud beoordeeld wordt. Dat is hoe het zou moeten zijn, de politieke manier. De motie is om ongeveer 14.30 uur gedeeld, de laatste aanpassingen aan een amendement vonden ook rond die tijd plaats en het amendement kon dus niet eerder gedeeld worden.

De heer Wiesenekker heeft het amendement zojuist gelezen. Hij had eerst de indruk dat er voor een structureel batenverhaal een incidentele oplossing werd gekozen. Maar dat is niet zo, het is structureel voor structureel. Het is een beetje een gebrek aan ambitie van de VVD. Alle voorstellen die de VVD doet om te schrappen kunnen er wel eens toe leiden dat de gemeente minder vast personeel in huis krijgt. Voor elke zzp'er die ingehuurd moet worden omdat bijvoorbeeld de adviseur Werving en selectie zijn werk niet heeft kunnen doen, is er volgend jaar misschien een nog grotere OZB-verhoging nodig. Hij vraagt naar de reactie van de heer Bos hierop.
De heer Bos herinnert aan het begin van zijn bijdrage: voor wie doet men dit, voor het gemeentehuis of voor de inwoners en het bedrijfsleven? Hij ziet op de sheet achter hem ineens €500.000 structureel ingevoerd worden, dat is vooral intern gericht. Dat is zijn grootste bezwaar tegen de opgave in bedragen die voorligt. Hij krijgt de indruk dat die naar binnen is gericht en vraagt of dan wel recht gedaan wordt aan de dienstverlening, aan waar men het allemaal voor doet. In zijn beleving is dit het oppompen van een lekke band, maar daar komt de gemeente niet verder mee. De burger krijgt daar helemaal niets van.
De heer Wiesenekker stelt dat het met de komst van de Omgevingsvisie nog belangrijker wordt om met elkaar het omgevingsmanagement goed in te richten. Op het moment dat de gemeente daar niet zelf op door ontwikkelt, zullen er externen nodig zijn om dat goed te begeleiden. Die externen kosten veel geld. Hij vraagt of de heer Bos niet bang is dat, als de gemeente niet investeert in het doorontwikkelen van de organisatie, de gemeente veel geld kwijt is aan het inhuren van externen. Hij hoort graag een concreet antwoord.
De heer Bos wijst erop dat er al een eerste stap ligt wat de visie op de omgeving betreft en voor het streefbeeld dat 12 oktober in de commissie is besproken. Daar zitten ambtelijke uren in en het is geschreven door mensen uit het huis. Hij vraagt zich af of die mensen niet gewoon door kunnen schrijven. Dat wordt niet inzichtelijk gemaakt. Het is zeer vaag. Het CDA diende ook een motie in met

de vraag het eerst uit te diepen voordat duidelijk wordt waaraan het uitgegeven wordt. Dat is de reden voor de inhoud van de motie.
De heer Wiesenekker concludeert naar aanleiding van het amendement dat er, door hier te bezuinigen, forse kosten terugkomen. Hij adviseert VVD om dan nog eens naar de burger te kijken.

De heer Top begrijpt dat de heer Bos het 'intern gericht' vindt en vraagt waarom hij die conclusie trekt. Hij informeert naar de reden waarom de heer Bos dit niet eerst aan het college vraagt.
Volgens de heer Bos heeft de heer Top hier misschien een punt. Wellicht had hij moeten wachten op het antwoord van het college voordat hij die woorden gebruikte. Maar hij sluit zich aan bij het CDA, die fractie heeft dit ook op die manier ingezet. Hij wacht af hoe dit in de beantwoording door het college zal terugkomen.

De heer Bos vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.

- *'Prioriteit 3: Investeren in de gemeenten en de dorpskernen.*
  'Alle dorpen moeten fijne plekken zijn om te leven, een plek waar je veilig bent en je veilig voelt, waar ruimte is om je talenten te ontdekken, waar mensen lekker kunnen sporten en een theatervoorstelling kunnen bijwonen. De vraag is of men dan op tijd investeert en politieke lef heeft. Hij dient het volgende amendement in, het gaat om de realisatie van een nieuwe sporthal op de plek van 't Kamphuis in Kootwijkerbroek. De fractie wil daar geld voor vrijmaken om zo het voorzieningenniveau in Kootwijkerbroek, dat achter loopt, op niveau te brengen zodat het dorp verder kan groeien. Een dergelijke hal hoort bij een dorp dat groeit. De fractie dient ***amendement 11 Bouwen sporthal in Kootwijkerbroek*** *in met een dekking in de vorm van een spaarpot.'*

De heer De Vries werd eerst enthousiast toen de heer Bos pleitte voor lef voor het bouwen van de sporthal. Die discussie is eerder gevoerd, het zou mooi zijn als dit ging gebeuren. Tot het moment 'investeren in Kootwijkerbroek om daar een mooie plek te krijgen' ging het goed. Daarna kwam de heer Bos met de dekking. Daarin staan heel wat punten die ook het CDA wel nodig vindt, al moeten sommige dingen verder uitgewerkt worden en wil het CDA daar meer duidelijkheid over hebben. In de raad is steun om dergelijke dingen te doen. Door dit aan elkaar te koppelen vreest spreker dat uiteindelijk de sporthal, de mensen of in ieder geval Kootwijkerbroek er last van krijgen als het amendement het niet haalt. Hij informeert hoe de heer Bos hiernaar kijkt.
De heer Bos was getuige van een discussie met de heer Wiesenekker waarin de laatste zei dat er geen keuzes worden gemaakt. De heer De Vries nam daar ook aan deel. Hier wordt dus wel een keuze gemaakt, dit is precies wat de VVD-fractie wil toevoegen ten opzichte van de Kadernota die keuze-luw was. Zijn fractie neemt de stap. Het is een toevoeging, een reserveringspotje. Er staat in de begroting voor 2025 al een kapitaallastenvoorziening van een sportzaal. De VVD wil naar een sporthal toe zodat alles past. Als het op deze wijze wordt gedaan, dan betekent dit dat de sportzaal €3,5 miljoen kost en dat een sporthal €5 miljoen kost. Met het bedrag erbij is er nog een tekort van €300.000, maar de mensen uit Kootwijkerbroek hebben al aangegeven zelf ook wat te doen. Zij moeten dus €300.000 bij elkaar toveren. Dat is de keuze die is gemaakt en die is onderbouwd. Het is een signaal richting Kootwijkerbroek.
De heer De Vries meent dat het nodig is om geld te vinden voor Kootwijkerbroek. Er vonden gesprekken tussen college en werkgroep plaats om te kijken hoe men het voor elkaar kan krijgen. De heer Bos is hier voorstander van, maar door dit eraan te koppelen ontstaat er een risico. Mensen twijfelen eraan of het een sporthal moet worden en dan komt daar bovenop dat zij het niet eens zijn met de dekking. Er is een risico dat, als het amendement het niet haalt, Kootwijkerbroek er niet mee geholpen is. Hij geeft de heer Bos in overweging om het geheel te splitsen of op een andere manier op te pakken. Spreker waardeert de poging van de VVD om dit voor elkaar te krijgen.

De heer Wiesenekker vraagt of de heer Bos van een lid van de werkgroep heeft gehoord hoe de gesprekken momenteel verlopen.

De heer Bos wijst erop dat het uitgangspunt voor de VVD was de commissievergadering met de mensen uit Kootwijkerbroek, de beantwoording van de wethouder en de vraag. Dit is leidend geweest. De fractie heeft niet recent met Kootwijkerbroek gesproken.
De heer Wiesenekker merkt op dat collega Van der Top regelmatig contact heeft met de werkgroep. De gesprekken verlopen momenteel goed. In de begroting staat dat dergelijke gesprekken worden gevoerd. Spreker staat achter de interruptie van de heer De Vries. De vorige keer haalde de motie een nipte minderheid maar was er brede steun voor het blijven voeren van de gesprekken. Het is goed dat de heer Bos altijd nadenkt over een dekking, maar als het amendement wordt ingediend en het niet haalt, is het eerder een signaal om het niet te willen in Kootwijkerbroek. Dat is zonde van de positieve gesprekken die gevoerd worden. Hoe denkt de heer Bos hierover?
De heer Bos constateert dat de VVD anders tegen de situatie aankijkt. De fractie vindt het een stap vooruit, ook een signaal naar Kootwijkerbroek. De gesprekken lopen, maar het was indertijd in de commissie duidelijk: het blijft een zaal want er is geen geld voor een hal. Dat heeft de fractie in de oren geknoopt, dat is het vertrekpunt geweest.

De heer Bos vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.

- *'Prioriteit 4: Sparen kan de wethouder leren, realistisch begroten ook.*
  Laten we ook eerlijk zijn tegen elkaar. Terughoudend omgaan met belastinggeld is voor deze wethouders best wel een beetje lastig gebleken de laatste jaren. Ze willen alles, maar keuzes maken is een moeilijk punt. Wat ze hier doen is: alles willen en het spaarvarken een beetje stukslaan en als er geld tekort is, dan wordt gewoon extra bij geleend. Dat is in het MIP te zien. Daarom heeft de VVD de amendementen op deze manier neergelegd.
  Daarnaast is het belangrijk om realistisch te begroten en zicht te houden op de financiën. Hiervoor is grip op risico's vereist. De VVD ziet bijvoorbeeld voor het toenemende aantal WOZ-bezwaren dat wordt toegekend geen risicoparagraaf of kostenpost in de huidige begroting. We willen dat dit wordt meegenomen in de begroting van 2025 en verder. Hiervoor dienen we ***motie 7 Gegronde WOZ-bezwaren meenemen in de begroting*** *in.*
- *Prioriteit 5: Grip op verliezen.*
  De afgelopen jaren zijn er vele tussentijdse winstnemingen geweest op de verkoop van gemeentelijke gronden. Deze tussentijdse winstnemingen zijn voor de gemeente verplicht. Maar we zien vandaag de dag ook dat er verliezen plaatsvinden bij de verkoop van grond, een voorbeeld is Bloemendal. Dit ondanks de aanhoudende vraag naar woningen en bedrijventerreinen.
  Het is belangrijk om hier wat van te leren maar ook om meer grip op de verliezen van het grondbedrijf te hebben. De verliezen moeten in onze ogen opgevangen kunnen worden en daarom hebben wij die tussentijdse winstnemingen ingebracht in een ander systeem. Van de winstnemingen wil de VVD een soort reserveringspot maken betreffende het grondbedrijf, zodat de verliezen niet uit de grondbedrijven gehaald worden of uit de algemene middelen. Bij verliezen kan de dekking gevonden worden in de reserveringspot.
  *Tenslotte: het is nu tijd om scherpe keuzes te durven maken en niet uit te stellen tot morgen. Geld of problemen kan men niet doorschuiven naar de volgende generatie, de grip op het geld moet nu worden teruggepakt. Dus: bezuinigen waar het moet, investeren waar het kan**.** Zo is men bereid en heeft men visie op de financiële toekomst.*

Dank u.'

De heer De Kool voert het woord namens de fractie van de ChristenUnie.
'Voorzitter,
'Koers houden en scherp aan de wind varen'. Dat is de ondertitel van de Programmabegroting. Wat is dat nu precies, scherp aan de wind varen? Dat is een koers ten opzichte van de wind waarbij het doel is zo dicht mogelijk tegen de wind in te varen. Stuur je de boot te veel tegen de wind in, dan kom je stil te liggen. Stuur je hem te veel van de wind weg, dan vaar je minder efficiënt en moet je later wellicht nog een keer overstag om je doel te behalen. Daarmee is 'scherp aan de wind' eigenlijk de enige

koers waarbij je per definitie je koers niet behoudt. Dus er lijkt een tegenstrijdigheid in de subtitel van de Programmabegroting te zitten. Of hij is misschien wel goed gekozen omdat je juist bij deze koers continu aan het bijsturen bent vanwege veranderende weersomstandigheden, om uiteindelijk je doel te behalen. Soms gaat het wat harder waaien - de septembercirculaire - en kun je wat hoogte pakken. Soms valt de wind weg of zit je in de luwte - hogere uitgaven VGGM - en moet je juist ruimer gaan varen om snelheid te houden. En wellicht geven de moties van ChristenUnie, CDA en D66 over onder meer het dichten van het financieel ravijn komend jaar ook meer wind in de zeilen.
De mate waarin je in staat bent om zo dicht mogelijk tegen de wind in te varen, wordt niet alleen bepaald door externe factoren maar wordt voor een groot gedeelte bepaald door het materiaal dat je hebt. En waar wij als gemeente enkele jaren geleden nog in een optimist voeren, met de huidige Programmabegroting en de hele systematiek daaromheen hebben we een behoorlijke upgrade gehad richting een H-klasse.
Telkens is de gemeente en worden wij als raad in staat gesteld beter te sturen. Daarom is er vanuit onze fractie veel waardering voor de ambtelijke organisatie en het college die, naast de productverbetering, ook ons vakmanschap als raadsleden verhogen door altijd bereid te zijn tekst en uitleg te geven. Maar daarmee zijn we er nog niet. De doorontwikkeling is nog in volle gang.
*Zo is daar de geplande omschakeling **van 4 naar 10 programma's**. Pro'98 heeft ten aanzien van dit punt ook een motie ingediend, onder meer om vanaf 1 januari te werken met de 10 programma's. De wethouder heeft in de commissie al aangegeven dat dit een behoorlijke inspanning vraagt. Wij vragen ons dan ook af welke consequenties deze motie heeft en welke andere investeringen qua ambtelijke capaciteit dan blijven liggen. Is de wethouder bereid om toe te zeggen dat, als 1 januari niet haalbaar lijkt, dit zo snel mogelijk zal plaatsvinden?*
Pro'98 heeft ook een motie ingediend om voor een tiental onderwerpen onder de investeringsgrens toch een raadsvoorstel te laten indienen. Wij begrijpen dat als je iets belangrijk vindt, je dat moet kunnen bespreken op een manier die je nog voldoende handvatten biedt om bij te sturen. Het helpt ons in onze controlerende taak en draagt bij aan de kwaliteit van onze lokale democratie. Wij doen die handreiking bij deze. Wellicht kan dit een jaarlijks terugkerend amendement worden waarin elke partij enkele onderwerpen alsnog agendeert die vanwege politieke of inhoudelijke redenen van belang zijn voor één van de fracties. Tegelijk een let op: als elke fractie zo dadelijk met 10 onderwerpen komt, wordt het misschien minder werkbaar. Ik denk dat het goed is hierover in de auditcommissie verder over te praten. We willen Pro'98 vragen om nog eens kritisch naar de 10 onderwerpen te kijken: moeten deze echt allemaal als raadsagendapunt worden behandeld of is voor een aantal een commissiebespreking voldoende?
*Een opmerking over de **schuldquote**. Ik heb ooit genoteerd dat een toenemende schuldquote en een afnemende reserve over meerdere jaren het moment is waarop je je echt zorgen moet maken, dat is namelijk het moment waarop je je kapitaallasten niet meer structureel kunt dragen. De begroting 2024 en de doorkijk naar de jaren tot en met 2027 lieten deze tendens zien. Met de invloed van de septembercirculaire wordt dit gecombineerde effect in elk geval een stuk minder en voor de komende twee jaar tenietgedaan. Maar de zorg is nog niet weg. Scherp aan de wind varen en continu bijsturen blijven noodzakelijk. Wij kijken reikhalzend uit naar de toegezegde scenario's door de wethouder.*
Dan enkele inhoudelijke punten ten aanzien van de programma's. Wij zijn daar als fractie overwegend positief over. Dat maakt ook dat wij slechts een enkele motie gaan indienen. Bij de Kadernota hebben we meerdere moties ingediend en we zien dat deze voldoende terugkomen in de Programmabegroting. Ik noem dan als voorbeeld onze motie Impuls armoedebeleid die een plek krijgt in het mooie programma Bestaanszekerheid, de motie Innovatieve woonconcepten voor ouderen en een motie over de preventieve aanpak van middelengebruik.

- *Programma 1 Participatie en Ondersteuning*
  - *De motie Preventieve aanpak middelengebruik heeft een mooie plek gekregen in het programma 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' (OKO) en daarmee ook in de begroting. Het terugdringen van middelengebruik is voor ons een belangrijk item omdat middelengebruik juist bij jongeren kan leiden tot ernstige gezondheidsschade en gezondheidsklachten. In het verlengde daarvan zou ik kort willen reageren op **motie 15 Doen van rioolwateronderzoek**.*

Voor de helderheid: wij willen alles op alles zetten om drugsgebruik te verminderen en de urgentie hiervan te laten doordringen in onze samenleving. Maar kijkend naar de generieke inzichten die dergelijke onderzoeken geven, zien wij weinig meerwaarde. Meten is weten, zei de heer Kevelam. Maar je weet alleen maar per type middel dat het gebruik meer of minder is dan in een soortgelijke gemeente. Het gaat om een flink bedrag van minimaal €30.000. Maar dat wordt waarschijnlijk een stuk hoger omdat er een apart aftappunt moet worden gemaakt.

- *Wat ons zorgen baart zijn de toenemende kosten van de **jeugdzorg**. Hier wordt ook melding van gemaakt in de begroting. Tegelijkertijd zien we de terugtrekkende beweging van de jeugdgezondheidszorg, waardoor wij verwachten dat de druk alleen maar zal toenemen. We zijn daarom blij met de toezegging van de wethouder in de commissie dat dit niet ten koste mag gaan van de kwetsbare groep die onder deze zorg valt.*
- *De afgelopen jaren heeft de gemeente zich met de Barneveldse samenleving hard gemaakt voor de **opvang van Oekraïense vluchtelingen**. We kijken als fractie positief terug naar wat we hier in Barneveld collectief hebben neergezet. Deze uitdaging zet de komende jaren echter wel door met de voortdurende opvang van Oekraïense vluchtelingen, het geven van een plek aan **statushouders** en niet in de minste plaats het vestigen van een **AZC** in Barneveld. Wij zien dat echter met vertrouwen tegemoet en wensen het college veel succes met deze uitdaging.*

- *Programma 2 Bedrijvigheid en bereikbaarheid*
  - *Met de groei van Barneveld komt ook de **bereikbaarheid** onder druk te staan. Er bestaat zorg over het knooppunt A1-A30, de groei van de Midden Nederland Hallen in combinatie met de groei van Bloemendal. Ons raadslid Wiesenekker heeft hierover al om specifieke toezeggingen gevraagd in de commissie en dit wordt ondersteund door de motie die we samen met de SGP indienen om dit zorgelijke verkeerspunt nauwgezet te monitoren. Daarnaast de oproep aan het college om naast oplossingen in het faciliteren van het autoverkeer ook te denken aan blijvende inzet voor de **bereikbaarheid van openbaar vervoer en fietsalternatieven**.*
- *Programma 3 Woon en leefomgeving*
  - *Meerdere **sportverenigingen** kunnen uitzien naar een nieuwe of een uitbreiding van de locatie: Sportpark Norschoten, Sportpark Westerneng, Sportpark Overbeek, De Flying Bikes en de Petanque vereniging. Sporten is onderdeel van een gezonde leefstijl. Deze investeringen geven een kwalitatieve en kwantitatieve impuls aan sportend gemeente Barneveld. Voor ons als ChristenUnie is het daarbij steeds belangrijk om te kijken naar breedtesport, toegankelijke sport voor iedereen. Liever een divers aanbod dan een klein aanbod voor topsport. Daarom zijn wij nog steeds groot voorstander van een sporthal in Kootwijkerbroek en Terbroek. We zijn blij dat de gesprekken hierover momenteel positief verlopen.*

Het lijkt er volgens de heer Bos op dat de wedstrijd nog een keer over wordt gedaan. Hij constateert dat er gepraat wordt en vindt dit positief. Maar als er wordt gepraat en er wordt geen kapitaal bij geleverd, komt men niet verder. Dan gaat het praten meer over de inrichting van de zaal en komt men niet tot een hal. Hij vraagt hoe de heer De Kool ervoor wil zorgen dat Kootwijkerbroek verder gaat, krijgt wat het heeft gevraagd en niet blijft praten over de zaal.
De heer De Kool constateert een verschil van inzicht. Er worden momenteel goede gesprekken gevoerd en de raad moet daar niet tussen zitten. Hij is van mening dat de raad moet wachten op wat uit de gesprekken komt, dan kan de raad zijn oordeel vellen.
De heer Bos denkt dat goede gesprekken af en toe een zetje in de rug nodig hebben. Het is goed als vanuit het huis wordt aangegeven dat er al wat huiswerk is gedaan en dat dit meegenomen kan worden in de gesprekken om tot een hal te komen. Hij vraagt of dat geen betere insteek is.
De heer De Kool memoreert dat het onderwerp eerder is besproken. Het signaal dat de gemeente toen uitdroeg naar Kootwijkerbroek vond hij positief. Door het gesprek dat momenteel ontstaat, wordt dat tenietgedaan. Dat is jammer.

De heer De Kool vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.

- *'Van de verenigingen kom ik bij **motie 2 Compensatie OZB voor verenigingen met eigen vastgoed** van het CDA. Wij staan in beginsel positief tegenover deze motie. Wel vragen wij de wethouder of hij indicatief kan aangeven om welk bedrag dit gaat. Aanvullend stellen wij voor, en dat doen we in een separate motie omdat het om een specifieke andere doelgroep gaat, om vrijstelling van de OZB te verlenen aan kerkelijke verenigingen voor alle onroerende zaken die worden ingezet voor maatschappelijke doeleinden. Deze motie **23 Kadernota OZB kerkelijke verenigingsgebouwen** dienen wij bij deze in.'*

De heer Van der Lubbe vraagt of met 'kerkelijke verenigingen' ook moskeeën en dergelijke worden bedoeld.
De heer De Kool licht toe dat het gaat om alle maatschappelijke instanties die een maatschappelijke functie hebben.

De heer De Vries meent dat het goed is om na te denken over welke andere functies hierin meegenomen kunnen worden. Een tijd geleden was een discussie over sport en cultuur en waar de grens ligt. De grens is iets breder geworden en hij vraagt zich af of andere maatschappelijke initiatieven, verenigingen hier ook aanspraak op kunnen maken. Hij informeert of daar dan ruimte voor is of dat het om specifiek moskee en kerk gaat.
Het gaat de heer De Kool om instellingen die een maatschappelijke functie hebben in de buurt, die bijvoorbeeld koffiemomenten organiseren of maaltijden serveren voor ouderen, die catechisatie onderhouden.
De heer De Vries informeert of daar voor de heer De Kool de grens ligt.
De heer De Kool bevestigt dit. Het staat ook zo in de motie beschreven.

De heer De Kool vervolgt zijn bijdrage in 1e termijn.

- *'Aangaande **woningbouw** zijn we de goede weg ingeslagen. Tweederde betaalbare woningen en een toezegging van de wethouder zich in te spannen voor meer goedkope woningen zodat jongeren en starters op de woningmarkt perspectief hebben. Betaalbare en goedkope woningen in de gemeente zijn voor ons een groot goed voor een doelgroep (jongeren) die de toekomst heeft. Een doelgroep waar wij graag in willen investeren.*
- *Een andere doelgroep zijn onze kinderen. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Niet voor niets volgen wij steeds kritisch de uitbreiding van scholen. Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen de mogelijkheid hebben om in de eigen wijk naar school te gaan. Dat vergroot de sociale cohesie in wijken en voorkomt onnodige verkeersbewegingen. De uitbreiding in Bloemendal is een voorbeeld van zo'n belangrijke ontwikkeling.*

- *Programma 4 Samenwerken dienstverlenen en besturen*
  - *De opgaven waar de gemeente voor staat worden steeds complexer en ook de bestuurlijke complexiteit neemt toe, zeker in een groeiende gemeente. Om deze complexe opgaven het hoofd te bieden begrijpen wij dat het college uitbreiding van de **strategische advisering** voorstelt. Wij zien het als noodzakelijk om kennis in huis te hebben, maar dan wel bij voorkeur duurzaam in huis te hebben. Dus bij voorkeur geen inhuur. Wil het college zich hiervoor inzetten?*
  - *Tot slot zijn wij blij dat er een forse uitbreiding komt bij het **team veiligheid**. Steeds vaker zien wij de nare gevolgen van ondermijnende criminaliteit. Het is noodzakelijk om onze groeigemeente ook te voorzien van voldoende capaciteit om de uitdagingen op dit gebied aan te gaan. Ten aanzien van de brandveiligheid hopen wij dat er dit jaar, in afstemming met ons brandweerkorps, een concreet voorstel komt over de inzet van de brandweerdependance in Barneveld.*

We zien veel eerdere moties van ons maar ook van andere fracties terugkomen in de begroting. Wij zijn tevreden met de doorwerking van deze eerdere initiatieven.

Namens de fractie van de ChristenUnie wensen wij het college Gods zegen toe bij de uitvoering van de begroting, wijsheid in het bijsturen bij veranderende weersomstandigheden en ook een behouden vaart.
Dank u.'

Mevrouw Van den Wildenberg voert het woord namens de fractie van Burger Initiatief.
'Voorzitter,
Wij zien hier een begroting vol goede bedoelingen en heel veel mooie woorden. Er gaat gelukkig ook veel goed in de gemeente Barneveld. En toch hadden wij van het college meer verwacht, zeker na de presentatie van Rein-Aart van Vugt op 5 september. Hij stelde dat wij het financieel gezien helemaal niet slecht doen als gemeente, gelukkig maar, maar dat wij desondanks niet achterover moeten gaan leunen. Hij drong vooral aan op een plan B. Van een college verwachten wij dat het verder kijkt dan naar een begroting en handelt en keuzes voorlegt. Het college noemt ook herhaaldelijk het ***ravijnjaar*** *en dan is de begroting niet sluitend, mede op advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dat ravijnjaar komt omdat de landelijke overheid bijdragen voor de gemeenten anders gaat berekenen, om het maar even simpel te zeggen. Dat betekent in ieder geval dat wij minder geld krijgen uit het Gemeentefonds. Het is nog niet helemaal zeker, de heer De Kool noemde al enkele moties die landelijk zijn ingediend, maar het is in ieder geval wel iets waar wij rekening mee moeten houden. De gemeente gaat ook mee met die gedachte van de VNG, dat vinden wij prima, wij kunnen ons daar best in vinden. Maar waar is plan B, waar zijn de keuzes die gemaakt moeten worden? Die komen bij de kadernota van 2025 in het voorjaar van 2024, aldus het college. Nu hebben wij dit college eerst al bij het coalitieakkoord en de daarop volgende kaderbrief horen zeggen dat de uitwerking bij de eerstvolgende begroting zou komen. Daar werd het MIP gepresenteerd als idee en zouden de uitwerking en de keuzes in de daaropvolgende kadernota komen. Bij de Kadernota, die wij niet rijp voor besluitvorming vonden omdat wij de keuzes niet zagen en er daarom ook niet mee hebben ingestemd, was het motto: bij de volgende begroting komen de keuzes. In deze dus.*
Wat in ieder geval wel is geprobeerd en gedaan is ***realistisch begroten****. Daarbij gaat het niet meer alleen om geld, het gaat vooral om de capaciteit. Het heeft immers geen zin om zaken op de begroting te zetten als je ze niet kunt uitvoeren. De stofkam is er overheen gegaan en dat heeft €2,4 miljoen opgeleverd. De portefeuillehouder zei in de commissie dat hij denkt dat er nog wel meer lucht in zit. Maar wat betekent dat dan? Nog een keer met de stofkam erdoor, maar dan nu met een fijnere? En waarom is er niet voor gezorgd dat dat nu al gebeurde? Het college kiest voor afmaken waar het aan begonnen is. Het probleem is alleen, dat bij bijna elk voorstel als risico wordt genoemd de* ***capaciteit.*** *Tegelijkertijd geldt dat als je het niet afmaakt, je het geld eigenlijk in de sloot hebt gegooid want je bent er al wel mee begonnen. Het is een dilemma waar wij ook geen oplossing voor hebben.*
We willen in dit verband even terugkomen op het ***instrument MIP*** *aan de hand van de discussie Ringlaan of Postweg in De Glind. De Ringlaan is al voorbereid, dus daar is al geld aan besteed. Met de komst van het MIP is steeds gezegd dat de raad aan het roer staat, want als wij iets anders zouden willen, dan kunnen wij bij wijze van spreken ruilen. Maar dat is dus niet zo. De Ringlaan stond op de rol en de Postweg is uitgesteld naar volgend jaar. Dan gaat het mij er niet om dat wij misschien de Postweg meteen zouden willen doen, alleen: het kan gewoon niet. Wij kunnen niet meer reageren op signalen van bewoners dat de volgorde misschien wel anders moet. Want dan gooien we het geld weg dat in de voorbereiding is gaan zitten en dat willen wij als Burger Initiatief natuurlijk ook niet. Wat wij wel willen is op kunnen komen voor het belang van onze inwoners en het belang komt niet altijd overeen met wat in het MIP staat. Wij ervaren dat het MIP geen ruimte biedt voor flexibiliteit, het maakt in ieder geval voor de raad, in ieder geval Burger Initiatief, niet inzichtelijk op grond waarvan afwegingen zijn gemaakt, welke criteria daarvoor zijn gebruikt en hoe omwonenden zijn betrokken.*
Dat brengt mij op het volgende punt: het ***gebrek aan kader voorstellende raadsvoorstellen*** *in de laatste anderhalf jaar. Uit mijn eerste twee periodes als raadslid herinner ik mij raadsvergaderingen vol raadsvoorstellen, zoveel dat wij regelmatig tot na 23.00 uur vergaderden. Dat wil niet zeggen dat*

minder raadsvoorstellen daar niet voor zorgen, want wij hebben de laatste drie vergaderingen soms maar drie bespreekvoorstellen gehad, in de allerlaatste maar twee, en toch gingen wij door. Gelukkig hadden we in de allerlaatste vergadering, waar veel gasten van de raad bij zaten, een stevig inhoudelijk interpellatiedebat, want anders zou je je toch een beetje gaan afvragen waar je hier eigenlijk voor zit. Ter illustratie nog even: in 2019 zijn er 13 grote beleidskaderstukken voorgelegd, zoals onder andere het Integraal Veiligheidsplan, het keten en de visie op zonne-energie. Dit jaar hebben wij er in zijn geheel nog maar drie gehad: participatiebeleid, beleidskader Inclusie en locatiebeleid energiestations. Besluiten wij als raad dan nog wel over relevante zaken? Toen ik daar tegen een bestuurder iets over zei, was het antwoord: dat ligt aan jezelf, daar moet je zelf iets aan doen. Los van het feit dat ik het daar niet mee eens ben, wíl ik er graag iets aan doen. Want wat is de oorzaak van die weinige voorstellen? Is het de invoering van het MIP waardoor we eigenlijk niet of nauwelijks iets nieuws kunnen doen? Is het de werkwijze van het college? Is het de organisatieverandering? Komt het voort uit het coalitieakkoord? Wat is de oorzaak en wat kunnen we eraan veranderen om ons als raad toch in positie te brengen? Barneveld is toch immers nog niet af? Juist vanwege die wens voor meer positie van de raad en meer grip op de kaderstelling hebben wij ***motie 18 Raad in positie brengen en grip op kaderstelling*** *voorgesteld. Ervan uitgaande dat er steeds minder kaderstellende raadsvoorstellen naar de raad komen, dat het MIP een drijvend en bepalend instrument is in het doen van de investeringen, het college er vooral voor kiest om het begonnen werk eerst af te maken, dat er met het oog op het ravijnjaar in combinatie met de groei van Barneveld keuzes gemaakt moeten worden over de daadwerkelijke invulling van de groei en dat de raad in goede positie gebracht moet worden voor het maken van deze keuzes.*
Dank u.'

De voorzitter wijst er, voor de zorgvuldigheid van de besluitvorming en in volgorde van indiening door de verschillende fracties, op dat amendementen 12, 13, 14, 22, moties 15, 16, 17, 21, 10, 1, 2, 3, 9, 19, 4, 5, amendementen 6, 8, 11 en motie 7, 23, 18 zijn toegevoegd aan de beraadslaging.

De heer De Vries deelt mee dat zijn fractie zich gebogen heeft over **motie 1 Budgetoverschrijding**. In het debat werd over de percentages gesproken. De fractie heeft de motie gewijzigd. De 15% is 20% geworden en het betreft alleen investeringen boven €500.000. De motie is aangepast in iBabs.

De voorzitter schorst de vergadering.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering.

Reactie college
De voorzitter geeft het college de gelegenheid te reageren op de amendementen, moties en de vragen in relatie tot een toezegging.

Wethouder Oosterwijk reageert op de 1e termijn.
Op de vraag om de governance van **Visit Regio Barneveld** aan te passen wijst hij erop dat dit punt al naar voren kwam in de commissievergadering. Spreker deed toen een toezegging en inmiddels is hij in gesprek met Visit Regio Barneveld om dit ten uitvoer te brengen.
Er is een toezegging gevraagd om **economie en circulaire economie** bij elkaar te voegen. Er komt volgend voorjaar een economische visie en daarin zal zeker aandacht zijn voor circulaire economie. Aangezien het een termijn tot 2070 betreft om het te realiseren, hecht hij eraan om circulaire economie nog onderdeel te laten zijn van het programma Duurzaamheid om juist die bijzondere aandacht eraan te geven. Hij zegt niet toe om het in de kadernota als één geheel te beschouwen, het blijft 'economie' en 'programma Duurzaamheid inclusief circulaire economie'. Maar in de economische visie zal het college hierop terugkomen. Hij meent dat het een illusie is om economie

en circulaire economie te laten samenvallen. Hij begrijpt de wens, maar met alleen wensdenken komt men er niet.
De SGP vroeg om een toezegging om ook te kijken naar de **bedrijventerreinen in Kootwijkerbroek**. Het is bekend dat de wens daar groot is. Het college zal hier aandacht aan schenken bij de economische visie.
Amendement 6 Geen belastingverhoging van 4% (VVD): de voorgestelde OZB-verhoging is de driejaars gemiddelde inflatie. Dit is met elkaar afgesproken. De dekking die de heer Bos zoekt om dat te realiseren is een dekking die volgens de wethouder leidt tot stilstand van de gemeente Barneveld. Juist in een groeiende gemeente moet men investeren in groei en strategisch vermogen van de gemeente. Dat wordt ten behoeve van de inwoners gedaan. De suggestie dat het college dit voor zichzelf doet omdat het een grote gemeente zou willen zijn werpt hij ver van zich. Het wordt ten behoeve van de gemeenschap gedaan. Het is in feite een motie van stilstand die hij ontraadt.

De heer Bos licht toe dat de dekking expres op die manier is ingevuld om te proberen de 4% in de zak van de burger te kunnen houden. De wethouder noemt het argument groei. Maar de reden waarom de VVD dit heeft gedaan heeft vooral te maken met het feit dat er eigenlijk niet voldoende ondersteuning/onderbouwing is uitgewerkt. De €500.000 structureel per jaar is een aanzienlijk bedrag. Er zou aangegeven moeten worden wat dit met zich meebrengt, hoe dit is opgebouwd en hoe het verwerkt had kunnen worden in het stuk.
Wethouder Oosterwijk begrijpt dit, één van de andere moties betreft ook een meer uitgebreide toelichting. Op zich staat het weergegeven in de begroting met een toelichting van een halve A4. Hij kan zich voorstellen dat de heer Bos dat onvoldoende vindt en gaat graag het gesprek daarover aan. Dat is wat anders dan het gebruiken als dekking voor iets anders.
De heer Bos benadrukt dat het moeilijk is om met het antwoord dat de wethouder geeft, namelijk dat hij in gesprek wil gaan, al 'ja' te zeggen. Hij vraagt zich af waar dan nog over gesproken kan worden, hoe de wethouder de raad meeneemt in het gesprek.
Wethouder Oosterwijk bedoelde te zeggen dat het college bereid is hier een toelichting op te geven. De gemeente is groeiende, de gemeente komt in een andere strategische positie ten opzichte van de hogere overheden. Hij heeft dit in de commissie toegelicht. Het volgt uit Barneveld Groeit en er is al een aantal malen over gesproken in de raadszaal. Spreker verbaast zich erover dat de heer Bos zegt het plan niet te kunnen beoordelen en meent dat het zo is dat de heer Bos hier een andere mening over heeft. Het helpt niet om hier lang over door te praten.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de eerste termijn.
Amendement 8 Opbouwen bestemmingsreserve grondexploitatie (VVD) wordt gebracht als een potje waar verliezen uit gedekt kunnen worden maar dat wordt gedaan uit de verliesvoorzieningen. De raad heeft aangegeven niet zoveel verschillende reserves te willen hebben. Daarom zou hij willen afraden om weer een nieuwe reserve op te bouwen. Het loopt inderdaad altijd via de algemene reserve, maar daar is niets mis mee. Spreker ziet het nut hier niet van in.

De heer Bos vraagt of het niet zo is dat de gemeente met het amendement meer grip krijgt op het grondbedrijf. Het is dan zeker dat er geen aanspraak gemaakt hoeft te worden op de algemene reserve. Het is breder, het heeft ook effect op de schuldquote en de risicoparagraaf, het is ook op die manier strategisch. Als het steeds uit de algemene reserve gehaald moet worden, is niet helemaal duidelijk hoe de quote gaat bewegen. Hij hoort hieromtrent graag een uitleg.
Wethouder Oosterwijk stelt dat, als de raad een nieuwe bestemmingsreserve instelt die eigenlijk ten koste gaat van de algemene reserve, de quote slechter wordt. Voor de risicoquote geldt dat de algemene reserve bepalend is. Daarnaast is het zo dat risico iets anders is dan verliezen afdekken, daar is de risicoparagraaf voor. Ook is het zo dat de raad bij de behandeling van het MPG, wat elk jaar in het voorjaar gebeurt, de verwachting van de verschillenden grexen ziet. Daar kan men goed het gesprek voeren over of er voldoende grip is op de totaliteit van het grondbedrijf.
De heer Bos constateert een verschil van inzicht.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.
Amendement 12 Aanpassen beslispunt 2 autorisatieniveau (Pro'98, Burger Initiatief): hij kan hier tot een bepaalde mate in meegaan. Hij proeft in het amendement de drang om te begrijpen wat er gebeurt en dat is terecht. In de tussenrapportage wordt niet op programmaniveau maar al op het niveau van beleidsproduct gerapporteerd. Dat zal ook in 2024 worden gedaan.
Punt 2a is geen probleem. Wat punt 2b betreft: spreker heeft de wens om op een andere manier met de programma's om te gaan. Het is echter een hele exercitie om dat in de systemen voor elkaar te krijgen. Hij adviseert om van de datum 1 januari 2026 te maken. Dan nog zou hij voor een deel een slag om de arm houden omdat het een grote operatie is. Hij wil nog in het midden laten of het 10 of 9 of 6 programma's zijn. Het gaat erom dat er logische eenheden van beleid samengevoegd worden tot een programma dat beheersbaar is. De discussie over de aantallen zou in de auditcommissie gevoerd moeten worden. Het moet niet verward worden met programmatisch werken alleen, want programmatisch werken en de gewone activiteiten vallen niet per se samen.
Spreker hoopt dat de fracties bereid zijn om punt 2b aan te passen, dan zou hij goed mee kunnen gaan met het amendement. Het huidige punt 2b zou hij afraden.
Amendement 14 Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bespreken (Pro'98, Burger initiatief, CDA): hierin wordt aangegeven dat een aantal voorstellen wel in de raad behandeld zou moeten worden. Het is een service van het college om een overzicht te maken van wat wel of niet besproken wordt in de raad, waarbij niet alleen strikt het criterium van €500.000 wordt aangehouden. De raad moet hier zelf over beslissen.
Hij heeft een vraag bij het punt over de vervanging diverse bedrijfsmiddelen. In het MIP bij de Kadernota stonden ongeveer drie pagina's met bedrijfsmiddelen en juist Pro'98 vroeg of dat niet ingeklapt kon worden. Hij vraagt de fractie om een nadere uitleg.

In reactie hierop wijst de heer Van der Lubbe erop dat het soms om heel grote bedragen gaat waarbij ook politieke keuzes spelen, bijvoorbeeld duurzame keuzes. Misschien kan gesproken worden over bij welk onderdeel het handig is om bij de raad terug te komen. Hij begrijpt dat niet alles op die manier door de raad bekrachtigd moet worden.
Wethouder Oosterwijk kan zich voorstellen dat de fractie een gesprek wil over welke keuzes er gemaakt worden bij het inkopen van bedrijfsmiddelen maar niet daarover een discussie wil per bedrijfsmiddel. Als hij het amendement zo mag opvatten, begrijpt hij de bedoeling beter. Hij laat het amendement aan het oordeel van de raad over.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.
Motie 1 Budgetoverschrijdingen (CDA, Burger Initiatief): hier is waarschijnlijk sprake van een misverstand qua techniek. Het college snapt inhoudelijk dat de fracties overschrijdingen of afwijkingen van 40% willen begrijpen. Het college geeft per project aan of er grote risico's in zitten en gebruikt hier landelijke indicatoren voor, waarbij 40% als marge wordt genomen. Het hangt ook af van de fase waarin het project zit. Dat kan ingeschat worden en dan pakt men de 10%. Spreker zegt de fracties toe dat het college expliciet hier iets over opneemt in de voorstellen voor investeringen. Daarbij wordt toegelicht waarom de ene keer 10% wordt genomen en ergens anders 25% of 40%. Hij meent dat dit de fracties zou helpen bij de wens om hier meer begrip voor en grip op te krijgen. Hij adviseert om hier niet een strikt maximum op te zetten. Dat helpt het college niet, het zal dan bijvoorbeeld achteraf overschrijdingen moeten rapporteren. Hij is meer voorstander van een open college in waarom er voor een bepaalde marge wordt gekozen en daar het gesprek over aangaat dan dat motie 1 aangenomen wordt. Hij begrijpt wel de geest erachter.
Motie 2 Compensatie OZB voor verenigingen met eigen vastgoed (CDA, ChristenUnie, Burger Initiatief) ziet de wethouder als ondersteuning van het beleid. Bij gebrek aan landelijke wetgeving is het college van plan om het bestaande beleid in de komende twee jaren voort te zetten.
Motie 23 Kadernota OZB kerkelijke verenigingsgebouwen (ChristenUnie) is een aanvulling op het voorgaande. Er wordt een nieuw soort gebouwen toegevoegd aan wat al beoogd wordt. De

wethouder begrijpt de gedachte erachter en het college staat hier sympathiek tegenover, tegelijkertijd overziet het college niet helemaal om hoeveel gebouwen het gaat, het getal 10 is niet bevestigd, en ook niet of men daarmee tegen vreemde dingen aanloopt qua rechtsgelijkheid en juridische houdbaarheid et cetera. Hij vraagt de fractie om de motie aan te houden en het college meer tijd te geven om erop te studeren.

In reactie hierop laat de heer Wiesenekker weten dat hij zelf is nagegaan om welk bedrag dit zou gaan. Het antwoord kwam uit het huis, het komt momenteel neer op een jaarlijks bedrag van ongeveer €10.000.
Hij vraagt zich af waarom het college de motie wil aanhouden. Een motie roept op om tot een uitvoering te komen. Als het college er bij de uitvoering achter komt dat het een ongewenst effect heeft, kan het dit altijd teruggeven.
Wethouder Oosterwijk wijst erop dat de €10.000 door een quickscan tot stand gekomen is. Hij wil hier zorgvuldigheid in betrachten. Het gaat ook om de vraag wie hier nog meer aanspraak op gaan maken als dit ingevoerd wordt, het gaat om de vraag of de definitie helder geformuleerd is. Er zitten voldoende haken en ogen aan om er voorzichtig mee te zijn. Als de fractie de motie toch indient, zal het college inderdaad met de resultaten terugkomen. Dat zou een resultaat kunnen zijn dat ervan afwijkt. Als die ruimte er is, laat hij het oordeel graag aan de raad over.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.
Motie 4 Uitbreiding uitvoeringscapaciteit civiel (Lokaal Belang, CDA): er zijn twee limieten, de één is capaciteit van uitvoering en de ander is capaciteit van financiële middelen. De limiet van de uitvoeringscapaciteit is momenteel lager dan die van de financiële middelen. Dat hoeft natuurlijk niet altijd zo te zijn. Het college wil hierin meegaan maar wel onder de voorwaarde dat dan ook naar het financiële plafond gekeken moet worden. Hij durft de situatie in 2025 niet te voorspellen.
De wethouder voegt een stuk verwachtingenmanagement toe. De motie vraagt om adequate maatregelen. Hij wil met voorstellen komen over welke maatregelen mogelijk zijn en zal daarbij de consequenties van de maatregelen in beeld brengen. Misschien wordt daar het advies bij gegeven om het nog niet te doen. Hij gaat ervan uit dat die vrijheid hem gegeven wordt, de arbeidsmarkt is lastig en uitvoeringscapaciteit hangt niet op één of twee mensen op civiel erbij. Het college zal hier in de kadernota op terugkomen.

De motie betreft het civiele stuk. De heer Van der Lubbe vraagt zich af of dit niet geldt voor alle afdelingen binnen de gemeente. Er is ook een maatschappelijke opgave.
Wethouder Oosterwijk stelt dat de motie civiele aspecten betreft. Het capaciteitsvraagstuk is volgens het college het meest urgent op het civiele terrein.

De heer Kevelam is verheugd dat de wethouder kan meegaan in de motie. De kanttekening die hij erbij maakt zijn misschien niet eens het grootste punt. Als er een investeringsplafond van €14 miljoen is en er wordt €8 miljoen geïnvesteerd, dan wordt €6 miljoen niet geïnvesteerd. De financieringslast van de €6 miljoen is in de begroting terug te zien. Dan heeft spreker er moeite mee als de wethouder adviseert om het even niet te doen. De raad heeft tot een **basisniveau van wegen** besloten. Na het aannemen van de motie is hiervoor ook een wet aangenomen, meent hij. De gemeente wil en moet voldoen aan het Wegenbeheerplan, de wethouder wil dat zeker ook. Hoe kan de wethouder tot een conclusie komen waarin hij vraagt of dit wel gedaan moet worden? De conclusie kan bijna niet anders zijn dan dat de gemeente zich hier volledig voor moet inzetten.
Wethouder Oosterwijk stelt voor om dit te bespreken op het moment dat het college met de voorstellen komt en er afwegingen gemaakt moeten worden. Het gaat hem erom dat een scala aan mensen binnengehaald moet worden om dit te kunnen vergroten. De vraag is of dit mogelijk is in de huidige arbeidsmarkt. Ook heeft het consequenties voor de begroting omdat de formatie wordt uitgebreid. Spreker zegt niet dat het niet kan, hij wil de raad alleen een aantal overwegingen meegeven om het wel of niet te willen of in een bepaalde mate.

Het gaat inderdaad niet over de €6 miljoen, het gaat over de doelen die men ermee wil bereiken. Dat is een terechte opmerking.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.
Motie 7 Gegronde WOZ-bezwaren meenemen in de begroting (VVD): de wethouder bevestigt dat er nog steeds een toename is van het aantal bezwaren. De gemeente verliest daar wel wat op. Tegelijkertijd is de inschatting van de inkomsten van de WOZ meestal lager dan wat er daadwerkelijk binnenkomt omdat er altijd groei is, er zijn telkens meer percelen waarop geheven kan worden dan verwacht. Spreker is het ermee eens dat er een realistische inschatting van de opbrengst gemaakt moet worden, maar hij ziet het nut niet zo in van het bij voorbaat maken van een reservepotje van de WOZ-bezwaren die daarvan afgetrokken worden. Het is zaak om ook de inkomsten realistisch te begroten. Hij laat het oordeel aan de raad over.

De heer Bos benadrukt dat het vooral gaat om het benoemen van de mogelijkheid. Het is nu €50.000 en dat kan meer worden. Het enige doel is om het te benoemen in de risicoparagraaf. Dat vindt de VVD belangrijk en dat is realistisch begroten en realistisch risico's in kaart brengen.
Wethouder Oosterwijk denkt niet dat het punt in de risicoparagraaf staat. Maar gezien het bedrag en het beleid dat daarop gevoerd wordt, namelijk om gegronde bezwaren te voorkomen, verwacht hij niet dat het bedrag veel groter zal worden. De wethouder kan inschatten dat het €50.000 minder wordt maar hij kan ook aangeven dat de inkomsten waarschijnlijk lager zullen zijn.
Als de heer Bos het verleden doortrekt naar nu en misschien naar de toekomst dan ziet hij een duidelijke stijging. Een paar jaar geleden was dit nul, het is van €20.000 naar €50.000 gegaan. Om die reden wil de fractie dit graag meenemen.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.
Motie 18 Raad in positie brengen en grip op kaderstelling (Burger Initiatief) verzoekt het college om drie punten.

- 'De raad te voorzien van een overzicht van de huidige beleidskaders': de wethouder is van mening dat die ieder jaar aan het begin worden vastgesteld voor de accountant omdat die zijn normenkader moet hebben. Het normenkader bestaat ook uit de beleidskaders van de gemeente. De fracties beschikken hierover, volgens hem.
- 'De raad een overzicht te geven van de verwachte nieuwe beleidskaders': hij is het eens met de fractie dat er momenteel weinig beleidskaders vastgesteld worden. Al was de toeristische visie een beleidskader, zijn bestemmingsplannen beleidskaders en waren er meer. Op basis van de lijst van het normenkader zou hij met de fractie in gesprek willen gaan over waar er hiaten liggen, waar het beleidskader erg oud is. De fractie geeft aan dat er in 2019 veel vastgesteld zijn, die zijn alle vier jaar oud en er zal geen behoefte zijn om die allemaal opnieuw vast te stellen.

Mevrouw Van den Wildenberg memoreert dat zij bij het eerste punt ook gevraagd heeft naar vermelding van de erbij horende looptijd. Volgens haar is dat van belang, veel beleid gaat jarenlang mee zonder dat het herijkt wordt.
Zojuist hoorde zij van collega's dat er een wettelijk normenkader gehanteerd wordt door de accountant, maar dat dit iets anders is dan de beleidskaders van de raad.
Wethouder Oosterwijk licht toe dat het normenkader waarop de accountant controleert het wettelijk normenkader en het eigen normenkader bevat en dat is het beleidskader van de gemeente. Daarop toetst hij of de gedane uitgave terecht is.
Mevrouw Van den Wildenberg zou het fijn vinden als Burger Initiatief toch een lijst zou krijgen van de huidige beleidskaders met de daarbij behorende looptijden. Haar fractie kan zich dan beter voorbereiden en meer zicht hebben op waar de fractie grip op kan hebben.
Wethouder Oosterwijk zag de motie pas deze middag en heeft zich er niet helemaal in kunnen verdiepen. Volgens hem bevat de lijst met het normenkader de kaders vanuit de raad met het jaartal

waarin het vastgesteld is. Dan is 2023 min het jaartal de looptijd. In een aantal gevallen heeft de raad gevraagd om de looptijd vooral oneindig te laten zijn. Maar hij gaat hierover graag het gesprek aan, een normenkader van twintig jaar oud verdient een update. Hij kan niet goed inschatten wat hij precies toezegt als hij instemt met de motie op dit punt.
Mevrouw Van den Wildenberg denkt dat de wethouder er misschien wel in kan meegaan als de fractie de tekst zo aanpast dat de wethouder over de door Burger Initiatief gevraagde lijst in gesprek zal gaan.
Wethouder Oosterwijk is van mening dat hij dit zojuist verwoordde.

De heer Van Schaik voelt zich geroepen om in te gaan op het normenkader. Hij valt mevrouw Van den Wildenberg bij op het punt van het wettelijke aspect van dat kader. Een voorbeeld: de Europese aanbestedingen worden gecontroleerd door de accountant maar alle niet Europese inkopen, nationaal en eventueel daar onder, vallen niet in het normenkader. Er zit dus wel degelijk een deel in het normenkader dat niet bij de accountant wordt neergelegd en dat niet als norm gesteld wordt. Volgens hem kan de wethouder niet stellen dat het normenkader alomvattend is en al het beleid van de gemeente omvat. Niet alles wordt getoetst door de accountant.
Wethouder Oosterwijk steekt zijn hand niet in het vuur voor zijn eerdere uitspraak. Maar het inkoopbeleid van de gemeente is bijvoorbeeld wel degelijk toetsingskader voor de accountant en niet alleen het Europese deel. Spreker merkt dat ambtenaren vanuit de zaal hierop reageren.
Volgens de heer Van Schaik zou het verstandig zijn als de wethouder tijdens de schorsing overlegt met de ambtelijke staf. De lokale inkoop ligt zeker niet bij de accountant, dat is alleen het Europese deel.

Wethouder Oosterwijk vervolgt zijn reactie op de 1e termijn.

- Bij het derde punt vraagt Burger Initiatief om meer toelichting in het MIP op waarom het ene project wel in 2024 uitgevoerd wordt en het andere niet. De wethouder meent die toezegging al gedaan te hebben en herhaalt die.

Motie 19 Uitgaven programmatisch werken en concernstrategie (CDA, Burger Initiatief): de vraag is om hier eerst een notitie over te maken en die te bespreken. Volgens de wethouder staat er op 28 november een gesprek gepland tussen raad en college over de memo die aan de begroting was toegevoegd over de organisatie. Hij stelt voor om in dat gesprek ook dit onderwerp mee te nemen. Het college hecht veel waarde aan de toevoeging, die is een logisch vervolg op Barneveld Groeit en het college wil toe naar meer strategisch en programmatisch werken. Dit gezien de ontwikkeling van Barneveld in de context van zowel de hogere overheden die daar om vragen, het provinciale beleid et cetera. Hij licht dit graag toe in een gesprek. Het college wil echter niet meegaan in de randvoorwaarde dat dit gesprek moet plaatsvinden voordat het goedgekeurd wordt.
De heer De Vries neemt dit graag mee in het gesprek. Hij vraagt of de raad in het gesprek een uitgewerkt stuk kan ontvangen waarin duidelijk wordt wat het college bedoelt met de €500.000. De fracties krijgen dan meer een beeld bij wat er gedaan wordt met de €500.000, wat het college daarbij voor ogen heeft en wat er strategisch wordt gedaan. De wethouder heeft hierover gesproken in de commissievergadering.
Wethouder Oosterwijk zegt dit toe, al is de termijn tot 28 november wat kort.

Wethouder Pluimers reageert op de moties, amendementen en de vraag om toezeggingen uit de eerste termijn.
Pro'98 vroeg om een toezegging rond de **padelhal-tennishal Kootwijkerbroek**. De raad heeft de MIP-systematiek vastgesteld. Tegelijkertijd heeft het college meegedeeld dat, als er zich situaties zouden voordoen gedurende het jaar waarbij het college het van belang vindt om het eerder door te zetten, het college met een voorstel naar de raad komt. Het college kan dit dus toezeggen. Tegelijkertijd moet men zich goed realiseren wat de betekenis is voor de uitvoer en de capaciteit binnen de organisatie van wat eruit komt.

Motie 17 Vertrouwenspersoon vrijwilligersorganisaties (Pro'98, Burger Initiatief): in het Sport- en Beweegakkoord II dat de raad in oktober ter kennisgeving heeft ontvangen staat op pagina 8 een stuk tekst opgenomen waarin staat dat het college gaat onderzoeken in hoeverre het de functie van vertrouwenspersoon kan inrichten. Het college komt hierop terug bij de raad. Het wil de verantwoordelijkheid bij de verenigingen niet wegnemen, hoe ingewikkeld het ook kan zijn. Het college heeft helder voor ogen welke verenigingen het lastig vinden. Connect zou daarin een rol kunnen spelen. Vanuit het Sport- en Beweegakkoord wil het college hier invulling aan geven. De wethouder laat het oordeel over de motie aan de raad.

De heer Van der Lubbe heeft het Sport- en Beweegakkoord erop nageslagen. De motie is wat breder en betreft niet alleen verenigingen, ook stichtingen kampen met dergelijke problemen.
Wethouder Pluimen benadrukt dat zij de motie sympathiek en begrijpelijk vindt. Het college zal erop terugkomen nadat het akkoord is uitgevoerd.
Motie 16 Inclusief spelen (Pro'98, Burger Initiatief): er is vaker van gedachten gewisseld over speelplekken, speeltuinen enzovoort. Er is ook geëvalueerd. De wethouder heeft toen aangegeven het van belang te vinden dat eerst het huidige uitvoeringsjaar met elkaar wordt afgerond. Daarna kan men met elkaar in gesprek gaan, evalueren en een nieuw plan maken. Het college heeft toegezegd in gesprek te gaan met de heer Ensberg van Jantje Beton.
Een plek in het centrum is een lastige opgave, er spelen veel belangen bij bijvoorbeeld het Torenplein en de Kampstraat. Over de laatste is de vorige maand nog in de commissie gesproken. De wethouder verwees toen naar de Centrumvisie Barneveld, waarin een stuk staat geschreven over de Kampstraat. Zij heeft later met de mensen een gesprek gehad over de locatie en gezegd dat college en raad zich buigen over de uitvoering. Ondanks dat zij de motie begrijpt en de oproep heeft onthouden, is de motie in wezen overbodig. Het college gaat hier echt mee aan de slag.

Volgens de heer Van der Lubbe is de motie niet overbodig. De wethouder geeft aan de evaluatie eerst af te wachten. Wat de motie anders maakt dan de vorige keer toen hierover werd gesproken, is dat het een inclusieve speeltuin betreft. Daar zijn fondsen voor. De fractie bedoelt niet te zeggen dat het college ermee aan de slag moet. Connect of een organisatie binnen de gemeente kan de uitdaging ontvangen om met het initiatief te komen. Dan hoeft de evaluatie niet te worden afgewacht, een dergelijke inclusieve speeltuin heeft de gemeente nog niet.
Wethouder Pluimers brengt naar voren dat zij de medewerkers en de organisaties binnen de gemeente die ermee te maken hebben tekort zou doen als zij zou zeggen dat het voorgaande juist is. De gemeente heeft een behoorlijk aantal speeltuinen inclusief gemaakt. Inclusief betekent niet alleen fysieke inclusiviteit, het betekent ook dat met elkaar gekeken wordt naar hoe de speeltuinen met elkaar gebruikt gaan worden. Het inclusiebeleid dat onlangs door de raad is vastgesteld zal nadrukkelijk worden meegenomen in de evaluatie. Het college wil dit breed oppakken.
Begoniastraat, Mr. Troelstralaan, Dorskamp, Wethouder Ten Hamlaan, Jan Seppenplein, de rondweg in Zwartebroek, Bachstraat en Molenmakerslaan in Voorthuizen: de wethouder benoemt ze. De medewerkers hebben zich ingezet hiervoor. Het college zal hiermee verder gaan, ook in relatie tot de Centrumvisie.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
Motie 10 Bereikbaarheid Barneveld (SGP, Pro'98, ChristenUnie, Burger Initiatief): de wethouder waardeert de betrokkenheid van de raad bij het onderwerp. College en raad hebben er vaker over gesproken. Er zijn vier beslispunten en dat maakt het wat lastig: met de punten 1 en 4 kan het college goed uit de voeten. Punt 1, de rijrichting, is al eerder bij de ontwikkeling van de Harselaartunnel genoemd. Het college hoeft het niet te onderzoeken en kan dit oppakken. De effecten zijn bekend. Dit geldt ook voor punt 4. Natuurlijk is het van belang dat wordt onderzocht op welke wijze en met welke fasering het tot de minste overlast leidt bij de inwoners.
Punten 2 en 3 maken echter dat de wethouder de motie wil ontraden. De bebording zal een beperkt effect hebben. Of men is een Barnevelder en weet welke afslag genomen moet worden of men rijdt

op navigatie. Een beperkt deel rijdt op de borden. Ook is het zo dat Rijkswaterstaat over de borden gaat. Zij is bereid om met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan, maar bij punt 3 staat dat het college dit moet gaan doorvoeren en dat kan dus niet. Op dat punt is de motie niet uitvoerbaar.

De heer Top vraagt of de wethouder de motie kan steunen als de fracties de tekst veranderen in 'aandacht hiervoor vragen' of 'bemiddelen hierin'.
Wethouder Pluimers vindt dit goed klinken. Het is van belang dat zij over de exacte tekst beschikt.
De heer Top vraagt de wethouder er wat langer dan een halve dag over na te denken. In de motie staat 'ga na wat de effecten ervan zijn'. Hij vraagt om niet direct 'nee' te zeggen maar te kijken hoe de motie positief opgepakt kan worden.
Wethouder Pluimers wil niet de indruk wekken dat zij hier 'nee' op zegt. Ze doet aan verwachtingenmanagement. Zij is bereid om met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan over het onder de aandacht brengen ervan. Punt 3 is niet uitvoerbar.
De heer Top zegt toe de tekst aan te zullen passen.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
Motie 9 Participatietrede 3 en 4 (CDA, Pro'98, Burger Initiatief): het doet de wethouder deugd dat het thema participatie de raad bezighoudt. Participatie is belangrijk. Sinds 1 januari wordt het beleid gevoerd dat de raad heeft vastgesteld. Toch ontraadt het college de motie omdat hij te vroeg komt. Op 12 september is de eerste evaluatie besproken. Het college heeft de opdracht meegekregen om een ontwikkeltraject te starten, een actieplan te starten om de aanbevelingen uit te werken. Er komt een handleiding spoor 3. Het college is hiermee aan de slag gegaan. Het college verwacht dat het begin december de raad kan informeren en op dat moment kunnen raad en college hierover in gesprek gaan. De motie is te vroeg en wat onduidelijk als het gaat om welk spoor het gaat. Zij vraagt zich af of het om spoor 1, 2, 3 of allemaal gaat en of de raad zich ervan bewust is dat er dan een enorme hoeveelheid trajecten kan zijn waar de raad wat mee wil. Het college adviseert de fracties om te wachten tot begin december.

De heer De Vries vraagt wat er begin december kan veranderen waardoor de fracties de motie niet meer indienen.
Wethouder Pluimers licht toe dat het actieplan dan ter kennisgeving aan de raad wordt voorgelegd. De raad kan daarop reageren. Er wordt een handleiding voorgelegd. Ook daar kan de raad op reageren. Er is een memo bij om de raad mee te nemen in het traject en het vervolg daarop. Zij daagt de fracties uit om daar kennis van te nemen en er een mening over te vormen, of het voldoende is of nog niet. Het participatiebeleid is er nog geen jaar. Het is belangrijk om het proces zorgvuldig met elkaar te doorlopen. Dat duurt even, het is niet meteen perfect. Er wordt hard gewerkt om het zo goed mogelijk te maken.
De heer De Vries begrijpt dat er hard gewerkt wordt en dat het traject moet verbeteren. De indieners van de motie zien de verbetering op basis van verschillende voorbeelden: de Churchillstraat en het Pastoriebos zijn voorbeelden waarbij het CDA dacht dat het mooi geweest zou zijn als er eerst geparticipeerd zou zijn en dat er daarna een besluit genomen zou zijn in de raad. Dat is alles wat de indieners vragen, eerst participatie en dan het raadsbesluit in plaats van andersom. Als de raad het een goed punt vindt, dan kan het college dit meenemen in december.
Wethouder Pluimers benadrukt dat het grote afwegingen betreft, zij is bereid die mee te nemen maar kan dit niet toezeggen omdat zij het niet kan overzien. De door de heer De Vries genoemde voorbeelden zijn van voor het participatietraject, het werd toen zo goed mogelijk gedaan. Het is een leertraject, ook de organisatie moet de kans krijgen om te leren en aan de raad terug te geven wat er is bedacht.
De heer De Vries heeft juist vanwege het leertraject de motie ingediend. Het participatietraject kan daarmee verbeterd worden. Zijn fractie ziet uit naar december maar hij zou het mooi vinden als de raad in de vergadering al een uitspraak zou doen.

Wethouder Pluimers vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
Amendement 11 Bouwen sporthal in Kootwijkerbroek (VVD) wordt om twee redenen ontraden door het college. Ten eerste is het college momenteel met Kootwijkerbroek in gesprek. Hierover is eerder van gedachten gewisseld met de raad, de wethouder gaf de raad toen de onderdelen mee die het college van belang vindt en waarbij ook wat van Kootwijkerbroek zelf werd verwacht. Dit proces loopt, dus om op voorhand te zeggen hoeveel geld het moet zijn, lijkt haar niet wijs. De raad kan dan niet integraal besluiten over het totale plan van een mogelijke sporthal. Het college wil dit op een goede manier aan de raad voorleggen zonder er een bedrag aan te koppelen.
Ten tweede vindt het college de gekozen dekking onwenselijk. Het is belangrijk dat de beleidstoevoegingen zoals zij zijn opgenomen, zowel structureel als incidenteel, worden uitgevoerd. Het is van belang om te investeren in de organisatie want de organisatie gaat iets goeds doen voor de samenleving. Zou daarop beknibbeld worden, dan ontstaat er de zorg of de opgave op de goede manier volbracht kan worden.

De heer Bos heeft het financiële deel afgekaart met de collega-wethouder van mevrouw Pluimers. Waar hij op wil reageren is op het begin van haar beantwoording. Mevrouw Pluimers begint met te zeggen 'wij'. De wethouder kijkt eerst naar het college en zet zich niet in voor Kootwijkerbroek: maar het is immers voor de inwoners van Kootwijkerbroek. Hij vraagt waarom de wethouder begint met het woord 'wij' en waarom het niet meer gericht is op Kootwijkerbroek. Met het woord 'wij' voelt hij aan dat men naar een sportzaal en niet een sporthal gaat. Hij vraagt hoe de wethouder Kootwijkerbroek en de heer Bos ervan overtuigt dat zij open staat voor de stap naar een sporthal.
Wethouder Pluimers betreurt het dat het woord 'wij' bij de heer Bos het gevoel oproept dat het over haar of het college zou gaan. Met 'wij' bedoelt zij de gemeente en Kootwijkerbroek samen. Als dat niet zo zou zijn, was de gemeente nooit de gesprekken aangegaan. De gesprekken zijn al langere tijd gaande. Als de gemeente zou zeggen dat het een sportzaal wordt en nooit een sporthal, dan kunnen de gesprekken meteen stoppen. Het feit dat 'wij' met elkaar, Kootwijkerbroek en de gemeente, in gesprek zijn, is eigenlijk al het antwoord op de suggestie die de heer Bos wekt. De gemeente staat er open voor, maar wel met de kanttekening die de gemeente aan Kootwijkerbroek heeft meegegeven.
De heer Bos wijst erop dat de VVD wat sceptisch is, dat zal de wethouder kunnen begrijpen. Er is onlangs een extra debat geweest over de Oranjevereniging waar hij als oppositie eerst een zetje moest geven om het college de ruimte te laten nemen een punt te zetten en opnieuw te beginnen. Dat is bij de VVD ook de achterliggende gedachte bij de motie 11. De fractie wil de mensen in hun kracht zetten om het gesprek samen aan te kunnen gaan. Hij vraagt of de wethouder zijn zorg kan wegnemen dat het weer fout gaat en er weer een extra vergadering moet komen omdat de partijen tegenover elkaar staan.
Wethouder Pluimers benadrukt dat de gemeente haar best doet om het proces zorgvuldig te bewandelen met elkaar. Er wordt van het college verwacht dat het een zorgvuldig financieel beleid voert. Dat geldt voor alle verenigingen, dus ook voor de mensen die graag een sporthal willen in Kootwijkerbroek. Al voor het debat over de Oranjevereniging heeft het college een punt willen zetten en wilde het een nieuw hoofdstuk beginnen en verder in gesprek gaan. En de gemeente is met Kootwijkerbroek in gesprek. Zij kan geen garanties geven maar zet zich 100% in.

De heer De Vries memoreert dat de gesprekken gaande zijn. Het CDA heeft nagedacht over de vraag of men hier iets mee zou moeten in de begroting en kwam tot de conclusie dat men dit niet moest doen. Dit kan mogelijk bij de kadernota. Het zou mooi zijn als het college ook het idee heeft om dit mee te nemen bij de komende kadernota. Hij vraagt of het college daartoe bereid is.
Wethouder Pluimers wijst erop dat in de Programmabegroting is opgenomen dat de gemeente in gesprek is met Kootwijkerbroek. Mocht men tijdig tot een plan of een idee komen, dan kunnen hieraan uiteraard woorden worden gegeven in de kadernota.
De heer De Vries vraagt of de wethouder ernaar streeft om daarvoor bij de komende kadernota met een uitgewerkt plan te komen.

Wethouder Pluimers vindt het te snel om met een uitgewerkt plan te komen. Zij is wel bereid om de fase waarin men zich dan bevindt in woorden te vangen en op te nemen in de volgende kadernota.
De heer De Vries vindt 'de fase waarin men zich dan bevindt' wat weinig. Het zou mooi zijn als er dan duidelijkheid is over wat er gaat komen in Kootwijkerbroek op basis van de gesprekken die gaande zijn. De uitwerking komt later.
Wethouder Pluimers begrijpt de wens. Zij heeft ook de wens om zo snel mogelijk duidelijkheid te hebben.

De heer Top herinnert aan de gevraagde toezegging van de SGP dat het college zich sterk maakt in **Den Haag voor gelden voor lokale wegen** nu aanpassingen bij bijvoorbeeld het knooppunt A1-A30 voorlopig niet doorgaan.
Wethouder Pluimers zegt dit toe. Alle mogelijke wegen worden bewandeld, zowel regionaal, provinciaal als met het Rijk om te zien of men in gesprek kan gaan over de extra druk die de gemeente krijgt vanwege het uitstel van het werk aan de A1-A30 en de aanvullende middelen hiervoor.

De heer De Kool herinnert aan de oproep van zijn fractie om oplossingen te blijven zoeken buiten het faciliteren van autoverkeer om. Dit in het kader van het knelpunt rond de Midden Nederland Hallen en de groei van Bloemendal, er moet niet alleen gekeken worden naar oplossingen voor het autoverkeer maar er moet breed gekeken worden naar oplossingen buiten autoverkeer om.
Wethouder Pluimers vindt dit een vanzelfsprekendheid. In de Bereikbaarheidsagenda kan men zien dat het college zich hiervoor inzet: auto, fiets, voetpad, bus, trein, alle middelen zijn van belang.

Wethouder Wijnne reageert op een amendement.
Amendement 22 Beëindiging subsidie PEC en CEC (Pro'98): hierin wordt gevraagd om zowel voor het Poultry Expertise Centre (PEC) als voor het Calf Expertise Centrum (CEC) de bedragen te schrappen uit de begroting. De wethouder ontraadt het amendement namens het college. Als het college het hiermee eens zou zijn, waren de bedragen niet opgenomen in de Programmabegroting. Hij begrijpt dat de fractie herinnert aan de afspraak in april 2022 dat het plan van aanpak voor de kalverhouderij er was en dat daar geen vervolg aan gegeven zou worden. Dit is iets anders maar komt daar wel uit voort. Het is opgericht en de gemeente is gevraagd daarin te participeren, de wethouder spreekt dan namens het college en de stuurgroep, en het is met name gericht op de emissiereductie. Voor de kalverhouderij ligt er een enorme uitdaging om tot stikstofreductie te komen. Hier worden initiatieven ontwikkeld om dat te bewerkstelligen. Het PEC heeft met name als hoofdactiviteit fijnstofreductie en stikstofreductie, vandaar dat het college dit een groot maatschappelijk belang vindt voor Barneveld.
Het is ook een groot maatschappelijk belang vanwege de kennisontwikkeling, PEC en CEC komen samen met Aeris, de WUR en de provincie tot oplossingen. Daarom ontraadt het college het amendement.

Wethouder De Heer reageert op de moties, amendementen en de vraag om toezeggingen uit de eerste termijn.
Motie 5 Schadelijke effecten van vapen opnemen in het Gezonde Leefstijlakkoord (Lokaal Belang, ChristenUnie): de wethouder sluit zich aan bij de zorg om het roken van de e-sigaret. Het is onderschat, het is zeer verslavend en schadelijk en het aanpakken waard. Maar in het Gezonde Leefstijlakkoord is met elkaar al de afspraak gemaakt dat roken wordt aangepakt en daaronder pleegt men ook het e-roken te verstaan. Het staat er dus niet met nadruk in benoemd, maar inhoudelijk wordt het wel zo opgepakt. Een voorbeeld is de actie Stoptober die er de vorige maand was. Verschillende partners hebben de actie gevoerd, inderdaad ook op De Meerwaarde, en daarbij stond de e-sigaret centraal.

Het Gezonde Leefstijlakkoord is met veel partners gesloten. Als hierin iets veranderd moet worden, moet men met al die partners om tafel. De wethouder stopt die energie bij voorkeur direct in de inhoud en het inclusief benoemen dat roken, ook e-roken, ook vapen is.

De heer Kevelam neigt in reactie hierop enigszins naar het terugtrekken van de motie en zal hierover overleggen met de ChristenUnie. Maar hij zou graag de toezegging van de wethouder ontvangen dat zij haar best doet om vapen in het leefstijlakkoord opgenomen te krijgen.
Het Gezonde Leefstijlakkoord is inderdaad met veel partners opgesteld. Maar als hij goed is geïnformeerd is de gemeente Barneveld één van de stuurgroepleden. Iedereen is gelijk, maar de één is gelijker dan de ander.
Wethouder De Heer bevestigt dat de gemeente deel uitmaakt van de kerngroep. Zij zegt toe dat het onderwerp uit de motie geagendeerd wordt in de kerngroep als zijnde belangrijk gevonden door de gemeenteraad van Barneveld. Het onderwerp moet vol in de aanpak meegenomen worden.
De heer Kevelam gaat hiermee akkoord.

Wethouder De Heer vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
In de motie wordt gevraagd of de gemeente voorlichtingscampagnes gaat organiseren. De gemeente doet ook dit in samenwerking met de partners. Er zijn partners die veel beter zijn in het geven van voorlichting dan dat de gemeente dat is. De gemeente moet niet alles naar zich toe halen, maar 'in samenspraak met' zorgt de gemeente er mede voor dat dit gebeurt.
Motie 15 Doen van rioolonderzoek (Pro'98, Lokaal Belang, CDA): zij deelt de zorg over het middelengebruik in Nederland en ook in Barneveld. De gemeente zou raar staan te kijken als er exacte cijfers voor zouden liggen. Alles gebeurt ook in Barneveld helaas. Het moet met wortel en tak uitgeroeid worden, middelengebruik is ernstig. De wethouder meent dat in Barneveld het alcoholgebruik nog met een dubieuze stip op één staat en er wordt veel aandacht en energie gebruikt om het te veel en te vroeg drinken tegen te gaan. De gemeente moet ook af van het middelengebruik en volgens de indieners van de motie zou een rioolonderzoek daarbij kunnen helpen. Rioolonderzoek wordt wel de Big Brown Data genoemd. Het zijn inderdaad data, het is geen informatie. De vraag is of dat wat in het riool gemeten is het gevolg is van gebruik van middelen door mensen, van het lozen van middelen door mensen of van de aanwezigheid van productielabs. Het ene is meer sturend voor de aanpak van het middelengebruik en het ander meer voor de opsporing. Bovendien beschikt de gemeente wel over enige onderzoeksgegevens, de GGD doet hier onderzoek naar. Er hoort ook een kostenplaatje bij. Van de gemeente Nijkerk is bekend dat er een ongewenst neveneffect was, namelijk dat het onderzoek van de riolering naar middelengebruik leidde tot krantenkoppen als 'Middelenhoofdstad van Nederland' of 'Drugscentre van de provincie'. Dat wil men ook niet. Kortom, er zitten allerlei voors en tegens aan rioolonderzoek. Het onderwerp is wel belangrijk, het is de gemeente veel waard om dit goed aan te pakken. De wethouder vraagt de indieners om de motie zo aan te passen dat het college gevraagd wordt om een soort inventarisatie, een soort quickscan van wat het precies inhoudt, wat het ongeveer kost - de wethouder weet niet of de genoemde bedragen juist zijn. Het college komt met een A-4tje terug naar de raad en dan wordt meer definitief besloten of er wel of niet rioolonderzoek gedaan wordt.

De heer Van der Lubbe vindt de suggestie een goede. Zojuist werd gesuggereerd om de motie breder te trekken en samenwerking te zoeken, dat zou hierin meegenomen kunnen worden. Spreker zegt toe hierover na te denken met de mede-indieners van de motie. De techniek is wel verbeterd sinds het onderzoek tien jaar geleden in Nijkerk werd gedaan, momenteel kunnen lozingen eruit gehaald worden.
De wethouder stelde zojuist dat alcohol in Barneveld met stip op één staat maar misschien is dit anders dan men denkt.
Wethouder De Heer meent dat dit het geval kan zijn. Zij weet echter niet of deze informatie uit de meetwaarden in de riolering komt. College en raad hebben de zorg over het middelengebruik

gemeenschappelijk met daarbij de wil om er alles aan te doen om dit te voorkomen. Alles wat daarbij helpt moet serieus overwogen worden.

Wethouder De Heer vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
Motie 21 Tussen de wal en 't schip (Pro'98): de geest van de motie spreekt de wethouder zeer aan. De inhoud ook, maar dit gebeurt eigenlijk al. Het budget is momenteel is al breed ingezet. Dat staat wellicht niet zo in de tekst, maar steeds vaker is er een multidisciplinaire aanpak bij een casus in het sociaal domein. Mensen van verschillende disciplines kijken naar een gezin en gaan na wat de beste oplossing zou zijn. Dan komt het voor dat vanuit jeugdhulp of vanuit een ander vakgebied een beroep gedaan wordt op het budget. De wethouder is hier een groot voorstander van. Het is mooi als men het meeste kan afvangen door de reguliere manier van werken. De praktijk is echter altijd weerbarstig, elke situatie is anders en er is maatwerk nodig. Er is enige beweegruimte nodig om iets door maatwerk op te lossen. In een andere baan heeft de wethouder een keer een deel van het jeugdhulpbudget gebruikt om een dakkapel te laten timmeren. Een kind kreeg een eigen kamer waardoor zijn problematiek voor een groot deel was opgelost want er werd rust gecreëerd. De ouders hadden hier zelf het geld niet voor. Het jeugdhulpbudget was hier niet per se voor bedoeld, maar er werden daardoor wel veel sessies bij een therapeut uitgespaard. Het was een uitzondering.

De heer Van der Lubbe is verheugd te horen dat het al een beetje gebeurt. Het genoemde is een goed voorbeeld, maatwerk is belangrijk. Er staat dat het alleen voor re-integratiedoeleinden kan worden gebruikt. Het systeem zit strakker in elkaar dan de fractie eigenlijk wil dat het gaat worden en misschien al is. Dan nog lijkt de motie een goede oproep om het nieuwe beleid wat breder te trekken.
Wethouder De Heer concludeert dat de vorige spreker verwijst naar het nieuwe programma Bestaanszekerheid waarover in de commissie gesproken is. De motie lijkt haar een goed idee daarvoor, mogelijk kan het uitgebreid worden. Misschien wil het college daar een stapje verder gaan. Het moet voorgelegd worden aan partners. Een optie zou zijn om een dergelijk potje geld niet onder het beheer van de gemeente te laten vallen maar bij één van de maatschappelijke partners die dichter bij de inwoners staat, een groter vertrouwen geniet en er makkelijker een ingang kan vinden. Ook dit, het opbouwen van bestaanszekerheid, wordt voorgelegd aan de partners.
De wethouder is voorstander van de geest van werken die Pro'98 aanreikt, natuurlijk niet bij de meerderheid van de situaties maar bij de uitzonderingen waar het nodig is. Het wordt al uitgebreid en misschien gaat de gemeente nog iets verder. De motie is in principe dus niet nodig, al is de inhoud mooi.

Wethouder De Heer vervolgt haar reactie op de 1e termijn.
De wethouder koppelt **amendement 13 Mestvergisting - Speerpunt Klimaat en energietransitie** (Pro'98) aan **motie 3 Onderzoeken naar nieuwe energiebronnen** (CDA, Burger Initiatief), het één is een deelverzameling van het ander. Amendement 13 vraagt om het schrappen van de mono mestvergisting en de diepe geothermie. De wethouder maakt eerst enkele algemene opmerkingen. In de energievoorziening, maar zeker ook in de warmtevoorziening, is een mix van middelen nodig, een mix aan bewezen technologie en ook innovatie moet kansen geboden worden. De mono mestvergisters hebben wat de wethouder betreft de kans om verder onderzocht te worden. Het zullen niet de oplossingen worden voor grootschalige warmtenetten of om hele wijken te verwarmen, maar als men bijvoorbeeld kijkt in het buitengebied dan kan een solitaire boerderij of een groepje boerderijen wellicht prima aan zijn warmtevraag voldoen door de mest, waar toch iets mee gedaan moet worden. Het moet minderen, maar er blijft mest. Als dat vergist kan worden in de mono mestvergister en men daar het eigen bedrijf of groepje bedrijven mee kan verwarmen, zou dat mooi zijn. Wel moet geprobeerd worden om de uitstoot steeds meer terug te brengen, maar ook die ontwikkeling gaat door. Het is te prematuur om te zeggen dat ermee gestopt wordt.
Diepe geothermie is een heel groot onderwerp. Het is kostbaar, het is ingewikkeld en er zijn veel partijen bij nodig. De wethouder proeft uit de inbreng van Pro'98 dat de fractie zich afvraagt waar

men aan begint. Barneveld staat niet op zichzelf maar werkt ook samen in Regio Foodvalley, ook op dit gebied. Er zijn ontwikkelingen, bijvoorbeeld bij Ede-Wageningen, waar ze al ver zijn in de poging te komen tot een proefboring. Dat is een heel lang traject. Het geld voor de proefboring komt van het Rijk, de provincie is er nadrukkelijk bij betrokken. Als daar resultaten uit komen die hoopgevend zijn, dan vertellen geologen dat, gezien de opbouw van de bodem op diezelfde lijn tussen Ede-Wageningen-Barneveld, dat men daar voorzichtige conclusies aan mag verbinden: als het daar positief is, kan het hier ook positief zijn. Er moet heel wat water door de zee voordat men zover is. Maar als de gemeente de handdoek in de ring gooit, niet meer meedenkt, de rapporten niet meer leest en er niet meer naar kijkt, dan wordt dit afgesloten en kan de gemeente de mogelijk positieve gevolgen op een andere plek in de Regio, niet benutten. De ambtelijke capaciteit die hiervoor wordt ingezet is relatief bescheiden. Het komt voorbij in regionale vergaderingen waar de ambtenaren toch al bij aanwezig zijn voor andere zaken, het wordt gebundeld, het is leerzaam. De wethouder zou hieraan mee willen blijven doen. De gemeente zal geen ondoordachte dingen doen, er wordt niets gedaan zonder de toestemming van de raad, die is zelfs nodig voor een proefboring. Maar Barneveld heeft niet de luxe om potentiële opties, hoe klein de kans ook is, af te snijden. Daarom houdt het college het lijntje open, wat de wethouder betreft. Zij ontraadt het amendement en de motie. Het beroeren van de grond, dat weet men ook in dit gebied - ook in verhouding tot water en waterlagen en wateropslag diep onder de grond - is een kwestie van zorgvuldig zijn. Het Rijk heeft hier veel checks and balances ingebouwd. De Mijnbouwwet wordt aangepast, de eisen worden veel strenger. De gemeente kan niet zomaar wat doen, maar gooit ook de deur niet dicht.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Lubbe voor twee tekstuele wijzigingen in moties.

De heer Van der Lubbe deelt mee dat Pro'98 en Burger Initiatief bij **amendement 12 Aanpassen beslispunt 2 autorisatieniveau** het advies van de wethouder overnemen door 2b te wijzigen in 'per januari 2026 te gaan werken met minimaal acht programma's. Dan zit er meer ruimte in en wordt het een jaar later.
Over **amendement 14 Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bespreken** is met de wethouder gediscussieerd. Pro'98, Burger Initiatief en CDA schrappen 'vervanging diverse bedrijfsmiddelen' in het amendement. In de discussie werden de wethouder en de fracties het erover eens dat de raad vooral meegenomen moest worden in de keuzes die erin worden gemaakt in brede zin en niet zozeer bij het doorlopen van alle bedrijfsmiddelen.

De voorzitter schorst de vergadering.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering

De heer Top deelt mee dat de SGP **motie 10 Bereikbaarheid Barneveld** licht aanpast.

De heer De Vries deelt mee dat **motie 1 Budgetoverschrijdingen** en motie 19 **Uitgaven programmatisch werken en concernstrategie** worden ingetrokken. De laatste motie betreft de €500.000 voor strategische inzet.
De fractie houdt **motie 9 Participatietrede 3 en 4** aan tot december.

De heer Kevelam deelt mee dat Lokaal Belang **motie 5 Schadelijke effecten van vapen opnemen in het Gezonde Leefstijlakkoord** intrekt**.** De fractie is blij met de toezegging van de wethouder.

De heer Van der Lubbe deelt mee dat **motie 15 Doen van rioolwateronderzoek** wordt gewijzigd. Op advies van de wethouder wordt het dictum gewijzigd in 'roept het college op: om te kijken wat ervoor nodig is om te komen tot een rioolwateronderzoek naar verdovende middelen'.

2e Termijn fracties
De voorzitter geeft de fractievoorzitters de gelegenheid voor een reactie in 2e termijn.

De heer Van der Lubbe voert het woord namens de fractie van Pro'98.
Hij bedankt het college voor de beantwoording en bedankt de ambtenaren en iedereen die eraan heeft gewerkt voor wat zij hebben neergezet.
Zijn fractie hamert er altijd op dat gelet moet worden op **begrijpelijke taal**. Ook nu; het kan een stuk beter. Hij zou graag een **begrippenlijst** zien bijgevoegd, de fractie heeft ook dat vaker aangegeven. Voor iemand die niet financieel onderlegd is, is het soms best ingewikkeld.
Ergens vindt hij het jammer dat **motie 9 Participatietrede 3 en 4** is ingetrokken, maar de motie komt terug in december. Kennelijk wordt de motie als kritiek gezien op hoe het college dit doet, zijn fractie hoopt dat iedereen in december de noodzaak ervan inziet om het daadwerkelijk op een andere manier te gaan doen.

De heer Top voert het woord namens de fractie van de SGP.
Hij bedankt het college voor de beantwoording.
Zijn fractie schrapt lid 3 in **motie 10 Bereikbaarheid Barneveld** en voegt bij lid 2 toe dat dit wordt gedaan in afstemming met Rijkswaterstaat. Dit is niet nodig, de motie heeft al een meerderheid, maar de fractie wil hiermee de motie beter uitvoerbaar maken.
De fractie zou meer toelichting willen hebben op **motie 18 Raad in positie brengen en grip op kaderstelling**. Er ontstond een gesprekje tussen de wethouder en mevrouw Van den Wildenberg en spreker is benieuwd naar wat de conclusie is, wat het college van de motie vindt.
Het college gaf wat haken en ogen aan bij **motie 23 Kadernota OZB kerkelijke verenigingsgebouwen.** De SGP ziet die ook. Eén ervan is dat er gesproken wordt over woningen, maar er zijn ook kerkelijke organisaties die bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen hebben. Wellicht is het niet limitatief opgeschreven, maar zoals de motie is bedoeld en door het college is opgepakt kan de SGP de motie steunen.

De heer De Vries voert het woord namens de fractie van het CDA.
Hij memoreert dat er die avond verschillende docenten zijn gehoord, meer kritische docenten, docenten die dingen een beetje voor zoete koek aannamen en docenten die hebben geluisterd. Het was een goede avond, de fractie geeft een kleine voldoende en steunt de Programmabegroting.
Hij bedankt iedereen, ook de ambtenaren, voor het veel werk.
Motie 1 Budgetoverschrijdingen had het CDA ingetrokken omdat de toezegging van de wethouder meer inzicht geeft in de budgetoverschrijdingen, waarom met 40% en 10% wordt gerekend.
Motie 19 Uitgaven programmatisch werken en concernstrategie heeft het CDA ingetrokken omdat de toelichting van de wethouder meer inzicht gaf in waar de €500.000 aan besteed wordt. Het is mooi dat dit in december besproken wordt.
Bij **motie 9 Participatietrede 3 en 4** sluit hij zich aan bij de heer Van der Lubbe. Jammer dat de motie niet werd omarmd. Het zou mooi geweest zijn als de flexibiliteit hierbij was gezien. Hij wordt in december weer ingebracht.
Het CDA heeft behoefte aan meer duidelijkheid over **Kootwijkerbroek** in de kadernota, dat de raad en dat Kootwijkerbroek zelf weet wat er gaat komen. Hij roept de wethouder nogmaals op om duidelijkheid te geven. Is dat niet het geval, dan voelt het CDA zich genoodzaakt om met een motie of amendement te komen want het is hard nodig dat hier iets mee gebeurt.
Bij **motie 16 Inclusief spelen** deelde de wethouder mede dat er gesprekken gaande zijn en dat er al veel gebeurt. De motie is daarbij een steun in de rug en de fractie zal die dan ook steunen.

De heer Kevelam voert het woord namens de fractie van Lokaal Belang.
Hij laat weten dat Lokaal Belang het gevaar bij **amendement 14 Overzicht (nieuwe) investeringen wel en niet bespreken** vindt dat alle partijen straks een lijstje indienen en dat er ongeveer acht

onderwerpen extra op de agenda worden gezet. Dat is geen goed idee. De fractie staat wel sympathiek tegenover het plan dat er incidenteel op een bepaalde manier, zeker niet en masse, zaken geagendeerd kunnen worden omdat dit de democratie ten goede komt. De fractie zou graag zien dat de auditcommissie met een soort plan zou komen. Met deze kanttekening kan de fractie het amendement steunen.
Bij **motie 23 Kadernota OZB kerkelijke verenigingsgebouwen** doet met name het punt dat juist de kerkelijke gebouwen, dus niet de kerken zelf, vaak een maatschappelijk doel dienen en gebruikt worden voor een koffiemorgen voor wie eenzaam is, de fractie besluiten om te zeggen dat hier een maatschappelijk doel mee gediend is. De fractie steunt de motie.

De heer Bos voert het woord namens de fractie van de VVD.
Hij laat weten dat de VVD mooi terugkijkt op de avond. Maar er blijft een punt staan en, de heer De Vries noemde het al, dat is de sporthal in **Kootwijkerbroek**. De fractie heeft een voorstel gedaan en heeft een dekking gevonden. Kijkend naar de groei van het dorp en de ontstane achterstand in de loop der jaren wil hij wat doen voor Kootwijkerbroek. De fractie kijkt naar het college en vraagt of er niet een toezegging kan komen om alles in het werk te stellen, met Kootwijkerbroek, dat dit in de kadernota wordt opgenomen, zodat er alles aan gedaan wordt om de hal te realiseren. Daarbij zou dan gezegd moeten worden dat er naar het ontbrekende kapitaal gezocht wordt in huis en dat overlegd wordt met de mensen in Kootwijkerbroek om te zien of dit te realiseren is vóór de kadernota. Als die toezegging er is, zal de fractie het amendement terugtrekken en uitkijken naar de uitwerking in de kadernota.

De heer De Kool voert het woord namens de fractie van de ChristenUnie.
Hij dankt het college voor de beantwoording.
De ChristenUnie geeft bij **motie 16 Inclusief spelen** aan een groot voorstander te zijn van inclusief spelen. Er zijn veel voorbeelden van inclusieve speeltuinen in de gemeente. De fractie vraagt het college om bij de evaluatie ook in te schatten of hierin nog meer nodig is en dat dan op te nemen in het Speelruimtebeleidsplan.
Aanvankelijk vond de fractie de formulering bij **motie 21 Tussen de wal en 't schip** richting de vele gedreven zorgverleners negatief en de ChristenUnie is dan ook blij met de positieve reactie van de heer Van der Lubbe erop. De fractie ondersteunt de gedachte van oplossingsgericht werken en steunt de motie dan ook van harte.
Bij **motie 15 Doen van rioolwateronderzoek** wil de ChristenUnie benadrukken dat drugsgebruik ook zonder het onderzoek schokkend genoeg is. Meer data helpen niet in de aanpak die al met verve, inclusief preventie, is opgepakt. Dat is voldoende. De fractie wil ook eigenlijk de jaarlijkse kosten van ruim €30.000 niet dragen.
De ChristenUnie vindt bij **amendement 11 Bouwen sporthal in Kootwijkerbroek** de dekking van de sporthal niet passend. De gesprekken lopen en de indruk die de fractie tot nu toe kreeg is positief. Daarin wil hij niet interveniëren. Net als andere fracties hoopt de ChristenUnie op een positieve uitwerking in de kadernota en zal dit blijven volgen.

De heer Van der Lubbe heeft een vraag over **motie 2 Compensatie OZB voor verengingen met eigen vastgoed** die de ChristenUnie gaat indienen. De wethouder vroeg of hij de motie iets breder mocht zien en erop terug mocht komen. Pro'98 worstelt er ook een beetje mee. De fractie dacht aan Batu Tjapeu bijvoorbeeld. Dat gebouw is niet kerkelijk maar heeft wel maatschappelijke waarde. Hij vraagt hoe breed de wethouder dit mag zien. Hoe ziet de ChristenUnie dit voor zich?
De heer De Kool zou, omwille van de duidelijkheid, de motie momenteel beperken tot zoals hij voorligt. Hij meent dat er een wettelijke definitie bestaat van wat onder kerkelijke instellingen valt, er vallen levensbeschouwelijke organisaties onder, dus ook een moskee, een kerk of een gebouw van het Humanistisch Verbond zou eronder vallen. Dat is het kader dat zijn fractie zou willen meegeven.

De heer De Vries heeft ook een vraag over **motie 2 Compensatie OZB voor verengingen met eigen vastgoed.** De wethouder gaf aan dat er goed gekeken moet worden naar hoe dit past, mogelijk moet het breder getrokken worden. Het CDA vraagt zich ook af welke andere aanvragen er allemaal komen. De fractie steunt de motie maar vraagt het college om verder onderzoek te doen en te kijken naar de mogelijkheid om het strak te houden. Aan de andere kant is het voorbeeld dat de heer Van der Lubbe noemt terecht. De vraag is hoe daarmee wordt omgegaan. Het is dus niet zo dat dit per definitie gedaan moet worden, maar de opdracht wordt bij het college neergelegd en uiteindelijk besluit de raad erover.
De heer De Kool kan zich hierin vinden. Het is een motie, dus in de uitvoering kunnen dilemma's ontstaan.

Mevrouw Van den Wildenberg voert het woord namens de fractie van Burger initiatief.
Zij dankt het college voor het beantwoorden van alle vragen. Zij dankt vooral alle ambtenaren die haar altijd antwoord geven op alle vragen die zij stelt. Meestal is dat fijn, soms niet als zij bijvoorbeeld denkt dat iets absoluut niet moet gebeuren, bijvoorbeeld bij het uittrekken van €500.000 voor de strategische ondersteuning van het college en de organisatie. Mevrouw Van den Wildenberg belde toen nog even met iemand met de bedoeling om dit te voeden. De ambtenaar hield echter een feilloos betoog waarin hij uitlegde waarom het wel moest. Zij heeft het onderwerp er toen maar uit gelaten. Zij hoopt van harte dat diegene de memo zal schrijven. Het kan dus ook hele positieve gevolgen hebben, al moest zij vervolgens wel de helft van haar betoog schrappen. Haar fractie wil het altijd graag op inhoud doen. In de schorsing heeft zij een prettig gesprek gehad met wethouder Oosterwijk. In reactie op haar motie sprak hij bij de beantwoording over het normenkader. Tijdens de schorsing kwamen zij erachter dat het normenkader dat de accountant hanteert financieel is en dat daar niet de inhoudelijke beleidsstukken van de gemeente in staan, zoals de RES bijvoorbeeld. Zij kwamen tot de conclusie dat het eigenlijk een 'normenkader +' zou moeten zijn, dat heeft haar fractie echter niet verwoord in de motie omdat zij afspraken dat zij de motie zou laten zoals hij was. Zij hoopt dat de wethouder het daar nog steeds mee eens is, hij had dat toegezegd.

2e Termijn van het college

Wethouder Oosterwijk gaat in op de vraag over **motie 18 Raad in positie brengen en grip op de kaderstelling.** Hij sprak mevrouw Van den Wildenberg inderdaad tijdens de schorsing. Het normenkader omvat veel, maar is vooral financieel ingestoken. Het is niet zo dat een 'normenkader +' veel uitgebreider wordt. Hij begrijpt de behoefte van de raad om in positie te komen en het gesprek met het college goed te kunnen voeren. Het is goed dat het college de motie ondersteunt. 'De raad een overzicht te geven van de te verwachten nieuwe beleidskaders' zal in het kader van de LTA komen. Hij stelt zich voor dat het college hiermee aan het werk gaat, maar wil in eerste instantie in de auditcommissie proberen om het gesprek goed te voeren voordat men allerlei documenten naar elkaar gaat sturen. Als hij de motie zo mag uitleggen, ondersteunt het college de motie.

Mevrouw Pluimers begrijpt de wens van eenieder om duidelijkheid te krijgen over de sporthal in **Kootwijkerbroek**, het leeft ook bij haarzelf. Tegelijkertijd is de gemeente afhankelijk van de mensen in Kootwijkerbroek, samen wordt de duidelijkheid gecreëerd. Zij kan niet sneller dan snel als het gaat om dat proces. Dit moet goed en zorgvuldig gedaan worden en daar is tijd voor nodig. Als het college in de kadernota met een uitspraak moet komen of een plan moet presenteren, dan gaat dat te ver. Het is nog onduidelijk wat het proces gaat opleveren. Hopelijk is het een goed proces. De wethouder heeft toegezegd dat zij de stand van zaken wil meegeven in de kadernota. Het college maakt een afweging met wat er dan bekend is en geeft aan de raad mee hoe men denkt verder te gaan. Maar het gaat echt te ver om te zeggen dat de sporthal in de kadernota komt te staan.

De heer Bos gaat in op de opmerking van de wethouder dat het moeilijk is om dit in de kadernota te willen hebben. Maar er staat in principe voor 2025 wel een zaal gepland, dus er zal enigszins in de kadernota moeten worden aangegeven waar de gemeente staat, wat de volgorde is. Dan moet er wel ergens duidelijkheid komen. Het is iets concreter, de wethouder heeft nog zeven tot acht maanden en in die tijd moet iets kunnen worden gerealiseerd.
Wethouder Pluimers benadrukt dat zij deze avond niet stelt dat de gemeente het niet doet. Zij heeft in haar eerste termijn duidelijk proberen te maken dat men met elkaar de gesprekken vormgeeft om te bezien wat er haalbaar is en hoe dit ingevuld wordt. In de kadernota geeft het college een afweging mee aan de raad van waar men staat en hoe ermee wordt omgegaan. De raad kan zich hierover een mening vormen. Zij zegt niet op voorhand dat het wordt geregeld, daarvoor hangt er te veel mee samen. Zij wil ook duidelijkheid en hoopt de afwegingen daaromtrent zo goed mogelijk in de kadernota weer te kunnen geven. Zij zegt toe dat hierover wat in de kadernota wordt opgenomen.

Wethouder Pluimers gaat in op de vraag van de ChristenUnie of er meer nodig is **rond inclusie en speeltuinen** en of de wethouder dat dan wil meenemen. In haar eerste termijn gaf de wethouder aan dit heel belangrijk te vinden en dat het college ermee doorgaat.
De wethouder gaat in op de opmerkingen over **participatie**. Zij wil hierin duidelijk zijn: in december worden uitvoeringsstukken opgeleverd. Er zal een memo voor de raad aan toegevoegd worden met een aantal bijlagen. Maar het is geen raadsvoorstel want het betreft uitvoering, die helderheid wil zij tevoren geven. Uiteraard kan de raad er dan voor kiezen om het in de commissie te bespreken en er een vervolg aan te geven.

De voorzitter rondt de bespreking van agendapunt 2a af.

3. Besluitvorming